

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání
Č.j. 3413/07-21, aktualizace 1. 9. 2024

ŠKOLA V RÁJI

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ROVENSKO POD TROSKAMI,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

1. Identifikační údaje

název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠKOLA V RÁJI, č.j. 42/2016

údaje o škole: Základní škola Rovensko pod Troskami, příspěvková organizace
Revoluční 413, 512 63 Rovensko pod Troskami
IZO: 102 442 924
RED-IZO: 600099270
IČO: 00856118
tel.+ fax: 481 382 201, e-mail: reditelna@zsrovensko.cz
www.zsrovensko.cz

ředitel školy: Mgr. Zuzana Bílková

zřizovatel: Město Rovensko pod Troskami, náměstí č. 1, 512 63 Rovensko pod Troskami
IČO: 00276073
tel.+ fax: +420 481 382 236, e-mail: m.u@rovensko.cz
www.rovensko.cz

koordinátoři tvorby ŠVP: Mgr. Zuzana Bílková,

projednáno pedagogickou radou: 06.06. 2024

projednáno školskou radou: .....

platnost dokumentu: od 1. září 20224

Mgr. Zuzana Bílková
ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2. 1. Úplnost a velikost školy

Základní škola v Rovensku pod Troskami je plně organizovanou školou (s oběma stupni), tedy s 1. – 9. ročníkem, jejíž optimální kapacita je 260 žáků. V současné době má 9 tříd.

Od 1. září 2007 se vyučuje podle školního vzdělávacího programu Škola v ráji. Vyučování ve speciálních třídách bylo naposledy ve školním roce 2011/2012.

Součástmi školy jsou: školní jídelna od 1. 1. 1996 s kapacitou 265 strávníků
školní družina od 1. 1. 1996 s kapacitou 50 žáků

zařazení do sítě škol: 30. 5. 1996

právním subjektem od 1. 1. 1996

Základní škola Rovensko pod Troskami je spádovou školou v mikroregionu Podhůří v centru Českého ráje. Škola umožňuje získat úplné základní vzdělání všem dětem, zejména pak ze spádových obcí Rovenska pod Troskami, Štěpánovic, Václaví, Ktové, Újezdu pod Troskami, Troskovic, Holenic, Borku pod Troskami, Veselé u Semil, Žernova, Lestkova, Tatobit a Žlábku.

Místem školy vede železniční trať Turnov-Jičín a několik linek autobusové dopravy, které umožňují spojení nejen se spádovými obcemi, ale také s Turnovem, Semily a Lomnicí nad Popelkou.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Většina pedagogického sboru má doporučené odpovídající vzdělání. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, dle aktuálních doporučení z SPC asistentky pedagogů, jedna pedagožka má kvalifikaci ze speciální pedagogiky. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech a mají základní kurz první pomoci. Na škole je kvalifikovaný koordinátor environmentální výchovy a vzdělávání.

2.3. Charakteristika žáků

Většina žáků školy je z Rovenska pod Troskami, zbývající z okolních obcí. Školu navštěvuje i několik dětí z Turnova. Počet žáků v našich třídách je nižší než v městských školách, což je ideální počet pro práci učitelů. V naší lokalitě je velká nezaměstnanost. Na škole se úspěšně daří integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.4. Dlouhodobé projekty

Ve školním roce 2014/15 byla škola zapojena v projektu VCT Turnov: Vytváříme podmínky pro školní úspěšnost. Od školního roku 2016/17 je zapojena do tříletého inkluzivního projektu Individuálně, ale společně a jinak.

Škola pravidelně využívá dotační programy z EU - v roce 2015 např. Rozvoj technických dovedností žáků, Čtenářské dílny jako prostředek ke zkvalitnění čtenářství a čtenářské gramotnosti, Zahraniční jazykově-vzdělávací pobyt pro žáky. Získané vybavení a metodické materiály škola nadále využívá.

Škola je zapojena do celonárodních projektů podporujících zdraví a sporty jako **McDonald's Cup**, ekologické hnutí MRKEV, projekt Ovoce do škol, Recyklohraní, Škola v lese – les ve škole, a další ekologické i sportovní aktivity. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Pravidelně pořádáme kulturní, kulturně vzdělávací, ozdravné nebo sportovně turisticky a ekologicky zaměřené pobytu. Podle podmínek jezdí žáci na poznávací zájezdy do Anglie. 7.a 8. ročníky vyjíždějí na lyžařský kurz a 3. a 4. třídy absolvují kurz výuky plavání a dopravní výchovy.

2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a s dalšími sociálními partnery

Zákonné zástupci (dále jen rodiče) dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů. Pro rodiče a veřejnost škola pořádá Den otevřených dveří, sportovní soutěže, Den za školou, na návštěvu zveme i místní mateřskou školu.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zřizovatel zřizuje školskou radu. Ve školské radě zastupují školu 2 členové zvolení pedagogickými pracovníky školy, 2 zástupce si rodiče žáků volí do školské rady sami a zbývající 2 členy deleguje zřizovatel. Školská rada se schází minimálně 2x za školní rok, popř. dle potřeby. Školská rada je vedením školy informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, hospodaření, záměrech a dalším rozvoji. Rodiče se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí. Pro další neformální spolupráci je zřízen i spolek Sdružení rodičů.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce se všemi školskými poradenskými zařízeními v Semilech, Turnově a Jičíně. V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje se správou CHKO Český ráj v Turnově a s odborem životního prostředí Města Turnova a ZOO Liberec.

Škola velmi úzce spolupracuje se spádovými školami v regionu – ZŠ v Libuni, Tatobitech a Hrubé Skále, se kterými pořádá společné akce.

V oblasti kulturních akcí spolupracuje škola s Městskou knihovnou v Rovensku pod Troskami tím, že je její dětské oddělení umístěno přímo v prostorách školy, s Kulturním střediskem a s Muzeem Českého ráje v Turnově.

O dění ve škole dává škola pravidelně vědět na webových stránkách, v novinách Turnovsko v akci, v kabelové televizi města, případně v dalších médiích.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni pravidelně prostřednictvím školního časopisu a webových stránek školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

ŠVP vychází ze vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV.

Škola je zaměřena na:

- environmentální a globální výchovu
  - činnosti v přírodě
  - sportovní aktivity
  - výuku a nabídku dramatické výchovy
  - vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
  - práce s výpočetní a komunikační technikou
- učíme žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- zavádíme do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, metody kritického myšlení a další, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu;
- vychováváme žáky k zodpovědnosti za vlastní chování a vzdělávání;
- vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání;
- preferujeme sportovní výchovu, vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu, pobytu v přírodě
- vychováváme žáky k spoluzodpovědnosti za stav přírody, environmentálnímu chování a pochopení souvislosti mezi lidskou činností a stavem přírody;
- vychováváme žáky k toleranci, respektování individuality člověka, vzájemné úctě, spolupráci, k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního rádu, preferujeme lidskost ve vztazích mezi osobami nejen jiného pohlaví, ale i věku, národnosti či barvy pleti;
- věnujeme stejnou péči všem žákům;

- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi);
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.;
- zabezpečujeme výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přímo ve třídách s ostatními žáky: pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování plánu pedagogické podpory žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- zabezpečujeme výuku žáků mimořádně nadaných: pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka
- zúčastňujeme se různých soutěží školního i okresního charakteru, kde mají možnost se žáci prezentovat a zejména při přípravě k těmto soutěžím dochází k rozvoji jejich nadání. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky
- do této činnosti zapojujeme i školní družinu či jiné útvary zájmové činnosti na škole (ZUŠ, kroužky);
- chceme prohloubit komunikaci se zákonnými zástupci a širokou veřejností, s občanskými sdruženími.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenosť Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, Internet, exkurze Propojení informací se skutečným životem Samostatnost, organizace vlastní činnosti Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu Poznávání vlastních možností Prezentace vlastních výsledků Tvořivost (práce na projektech) Účast na organizaci vzdělávání Práce v motivujícím prostředí

	<p>Práce s přiměřeným učivem Hodnocení formou zpětné vazby Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí Výuka bez situací nerovnosti a ponížení Stanovení dílčích cílů Zařazování metod, které podporují zvídavost Využívání kladného hodnocení Dobré výsledky podporují motivaci Osobní příklad</p>
2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě Uplatňování mezipředmětových vztahů Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám Praktická cvičení Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce Rozvíjení schopnosti logického uvažování Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací Podpora netradičních způsobů řešení
3. Vést žáky všeestranné, účinné a otevřené komunikaci	Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.) Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů) Základ pro hledání a objevování problémů Základ spolupráce a společného prožívání Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným Práce v týmu
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	Jasné pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce Atmosféra demokracie a přátelství Kooperativní učení, spolupráce ve výuce Osobní odpovědnost za výsledky společné práce

	Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy Spolupráce s rodiči a dalšími partnery
5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti	Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání Vhodnou formou prosazovat své zájmy Učit se argumentovat Pracovat se školním řádem Školní parlament – účast zástupců tříd
6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě	Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenosť vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích S pomocí dospělých řešení své citové vztahy Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám Vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání
7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný	Čistota prostředí školy Vhodné hygienické zázemí Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová) Zdravý stravovací a pitný režim Kompenzační a hygienické přestávky v učení Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého (včetně víkendových a prázdninových zájezdů) Škola bez kouře a drog Důsledná prevence šikany a násilí Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení
8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním	Chápání principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti Otevřenosť vůči spolužákům

<i>hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi</i>	Solidarita s druhými Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti Integrace a inkluze žáků vyžadujících speciální péče Uvažování v evropských a celosvětových souvislostech Rozvíjení schopnosti empatie Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem
9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	Uplatňování sebehodnocení žáků. Harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace Osvojování základních pracovních dovedností a návyků
10. Poznávat, respektovat a rozvíjet individuální potřeby, možnosti a zájmy každého žáka, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Využívání podpůrných opatření Výuka přizpůsobená individuálním potřebám Odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků
11. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.	

3. 3. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnotdůležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.

Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiad. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé domácí úkoly. Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránicí učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Kalibro, Scio, Matik, matematický Klokan ap.).

Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Na škole v přírodě a projektových dnech používáme k logickému řešení problémů miniprojekty. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (dětský den, soutěže, sportovní den, dopravní výchova). Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všeobecné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při Tv, na lyžařských kurzech apod.). Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce. Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

KOMPETENCE OBČANSKÉ- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.

Je kláden důraz na Environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec (projekt Poznej a chraň aj.). Žáky vedeme k třídění odpadů. Při ozdravných pobyttech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby. Žáky zapojujeme do evropských projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů (projekt EU, apod.). Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci. Žáci jsou zapojováni do projektu volby povolání s Úřadem práce v Semilech. Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

KOMPETENCE DIGIGÁLNÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází na základě doporučení PPP. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením škola zohledňuje jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

IVP sestavuje třídní učitel za pomocí výchovného poradce na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při zpracování IVP škola použije aktuální vzor. Zákonný zástupce svým podpisem vyjadřuje souhlas s použitím podpůrných opatření. Plnění IVP je průběžně vyhodnocováno. Při vzdělávání žáků podle IVP škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

3.5. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných:

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy.

PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při zpracování PLPP škola použije vzor uvedený v příloze vyhlášky č. 27/20016 Sb. PLPP realizují jednotliví vyučující předmětů. Plnění PLPP je průběžně vyhodnocováno v souladu s vyhláškou č. 27/20016 Sb.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová téma jsou realizována především formou integrace do normální výuky. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je na 1. stupni běžnou součástí výuky, především však dramatické výchovy. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů 1. stupně. Výuka průřezových témat bude probíhat s ohledem na individuální možnosti žáků.

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

3.6.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ						Z M HV PŘ VV INF	Z M HV VV INF	Z M HV VV INF	Z M HV INF
Rozvoj schopností poznávání	DV	DV							

Sebepoznání a sebepojetí		DV	DV		PŘ VV	VV	ČJ VV	VV
Seberegulace a sebeorganizace			DV		Z PŘ	Z PŘ	Z CH	Z CH
Psychohygiena			DV		PŘ		PŘ	
Kreativita		DV	DV		Z M D PŘ VV INF	Z M VV INF	Z M INF	Z M INF
SOCIÁLNÍ ROZVOJ								
Poznávání lidí	DV	DV	AJ NJ	AJ NJ	Z M ČJ AJ PŘ NJ	Z M ČJ AJ NJ VV	Z M ČJ AJ NJ	Z M HV AJ NJ
Mezilidské vztahy		DV	DV		Z HV D PŘ	Z HV PŘ	Z PŘ CH	Z D PŘ

Komunikace		DV	DV			Z M ČJ PŘ VV INF	Z M ČJ PŘ VV INF	Z M ČJ PŘ VV INF	Z M ČJ HV PŘ CH VV INF
Kooperace a kompetice		DV	DV			Z M D PŘ INF	Z M PŘ AJ NJ INF	Z M PŘ AJ NJ CH VV INF	Z M PŘ AJ NJ CH VV INF
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		DV	DV			Z M PŘ INF	Z M INF	Z M CH VV INF	Z M CH INF
Hodnoty, postoje, praktická etika		DV	DV			Z M	Z M PŘ	Z M CH	Z M D CH VV INF

3.6.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	ČJ M PRV VV	PRV TV PČ	PRV	VL	ČJ	AJ NJ		Z AJ NJ	
Občan, občanská společnost a stát		PRV TV	PRV TV	VL	PŘ	D INF	Z D NJ AJ INF	Z D INF	Z INF
Formy participace občanů v politickém životě				VL			Z D AJ NJ	Z D AJ NJ	Z PŘ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	PŘ	Z D VV	Z D PŘ CH	Z D AJ NJ CH	Z AJ NJ CH

3.6.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	ČJ HV PRV VV	ČJ NJ HV	AJ HV	VL HV	M HV ČJ AJ PŘ NJ INF	Z M HV ČJ AJ PŘ NJ VV INF	M HV PŘ CH VV INF	M HV CH INF	M HV CH INF
Objevujeme Evropu a svět			M		VL	Z M HV INF	Z M HV INF	M HV AJ NJ INF	Z M HV AJ NJ INF
Jsme Evropané					VL	M D VV	Z M D PŘ VV	Z M D CH VV	Z M D AJ NJ CH VV

3.6.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	HV PRV	PRV	ČJ	HV ČJ VV	VL ČJ VV	Z ČJ AJ NJ	Z D AJ NJ	Z D AJ NJ	Z
Lidské vztahy		PRV HV TV	TV ČJ	AJ NJ HV ČJ PČ VV TV	AJ NJ VL PČ HV VV TV	Z NJ AJ INF	Z HV ČJ AJ NJ INF	Z HV PŘ VV INF	Z
Etnický původ				ČJ VV	VL PŘ HV VV	Z	Z	Z ČJ D PŘ	Z D NJ

Multikulturalita		AJ NJ	TV	Z D	Z HV VV	Z HV AJ NJ	Z HV AJ NJ
Princip sociálního smíru a solidarity		PRV	PRV	VL PŘ	Z	Z	Z D AJ NJ

3.6.5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	VV	PRV	PRV	AJ NJ PŘ VV	AJ NJ PŘ VV	Z PŘ AJ NJ VV	Z PŘ	Z	Z PŘ VV
Základní podmínky života		PRV PČ	PRV	PŘ VV	VV	Z PŘ	PŘ AJ NJ	PŘ CH	Z PŘ CH
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ PRV		PRV PČ	M PŘ VV	M PŘ VV	Z M ČJ PŘ VV INF	Z M PŘ VV INF	Z M ČJ CH AJ NJ VV INF	Z M CH INF

vztah člověka k prostředí	PRV	TV	PRV	M PŘ VV TV PČ	M PŘ VV TV PČ	Z HV D PŘ INF	Z M HV ČJ D PŘ VV CH INF	Z M HV ČJ D PŘ VV CH AJ NJ INF	Z HV ČJ D PŘ VV CH AJ NJ INF
----------------------------------	-----	----	-----	---------------------------	---------------------------	---------------------------	--	--	---

3.6.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ	HV	Z PŘ INF OV	Z PŘ INF OV	Z PŘ CH INF OV	Z PŘ CH INF OV
interpretace tahu mediálních sdělení a reality	ČJ					Z PŘ	Z PŘ CH	Z PŘ CH	Z D PŘ CH
stavba mediálních sdělení				VV	VV	Z INF Č	Z INF Č	Z INF Č	Z INF Č
vnímání autora mediálních sdělení	HV VV	HV ČJ			HV				
fungování a vliv médií ve společnosti				TV	ČJ TV	PŘ VV INF	ČJ INF	ČJ D CH VV INF OV	D CH INF OV

tvorba mediálního sdělení					AJ NJ ČJ	Z ČJ AJ NJ VV INF	Z AJ NJ VV INF	Z AJ NJ INF	ČJ AJ NJ INF
práce v realizačním týmu						Z INF	Z INF	Z AJ NJ INF OV	Z AJ NJ VV INF OV

4. Učební plán (viz příloha č.1a,b)

5. Učební osnovy (viz příloha č. 2)

6. Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- součást školního řádu

Článek 1. - Úvod

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací činnosti základní školy je hodnocení a klasifikace žáků. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Hodnocení je jednoznačné, věcné, srozumitelné. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační a formativní funkce hodnocení. Jako přirozenou součást hodnocení učitelé rozvíjejí žákovo sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Hlavní zásadou hodnocení a klasifikace žáka je skutečnost, že učitel hodnotí vědomosti a dovednosti, tedy především to, co žák umí a nikoliv to, co žák neumí. Učitel přihlíží k náročnosti, závažnosti a obsahu zkoušení, ale i k celkové aktivitě a výkonům ve třídě v průběhu celého klasifikačního období. Učitel posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu. Význam má i práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím, že chybovat je normální. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení a klasifikaci žáka a **prokazatelným způsobem** průběžně informovat zákonného zástupce žáka.

Hodnocení žáka musí mít motivační a diagnostickou funkci.

Článek 2. - Způsob hodnocení

Hodnocení žáka:

1) klasifikačními stupni,

2) slovním hodnocením - řídí se § 14 vyhlášky č 48/ 2005 Sb., o základním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

a) zejména u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podle Zákona č. 561/2004 Sb., O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen Školský zákon) na žádost zákonného zástupce žáka a souhlasu ředitele školy.

b) u ostatních žáků lze této formy hodnocení použít se souhlasem rodičů a ředitele školy v 1. - 9. roč. ve všech předmětech v případě, že toto hodnocení bude u všech žáků a se souhlasem školské rady. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce. Pro účely přijímacího řízení se převádí slovní hodnocení na klasifikaci automaticky, dle § 51, školského zákona

Vzdělávání cizinců upravuje školský zákon. Žák může být hodnocen slovně.

Článek 3. - Podklady pro hodnocení a klasifikaci

Vyučující získává poklady pro hodnocení a klasifikaci následujícími metodami:

1. soustavným diagnostickým pozorováním
2. soustavným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování
3. konzultacemi s ostatními učiteli
4. konzultacemi s pracovníky pedagogicko – psychologických poraden a zdravotních služeb (zejména u žáků s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami)
5. různými druhy zkoušek
6. didaktickými testy
7. kontrolními písemnými pracemi, laboratorními pracemi, praktickými činnostmi a jinými formami
8. celkovou analýzou výsledků různých činností žáka

Článek 4. - Kritéria pro hodnocení a klasifikaci

Při hodnocení a klasifikaci je třeba vždy dbát na:

- věkové zvláštnosti žáka
- schopnosti a talent dítěte
- problémy spojené s poruchami učení a chování
- zdravotní stav dítěte a další indispozice
- specifiku předmětu
- posouzení komplexního výkonu žáka za celé klasifikační období
- dodržování zásady, že výsledná známka není aritmetickým průměrem
- přiměřenou náročnost ze strany učitele

- takové formy zkoušení, ověřování vědomostí a dovedností i komunikace s dětmi, aby bylo vyloučeno zesměšnění, stresování či potrestání
- seznámení žáka s veškerými výsledky zkoušení, s možností nápravy chyb a příčinami špatných výsledků

Článek 5. - Sebehodnocení žáků – zásady a pravidla

1. Důvody hodnocení: žák se touto formou připravuje na úspěšné zvládnutí životních rolí (přijímání zodpovědnosti), kritický odhad vlastních schopností, růst zdravé sebedůvěry, samostatnost v plnění povinností, umění přijmout názor ostatních, uvědomění si vlastní role ve skupině). Učitel tímto způsobem získává další podklady k poznání žáka (porozumění, zlepšení komunikace, znalost žákova zázemí).
2. Součástí sebehodnocení žáka je i chování žáka.
3. Časová frekvence: hodnocení se provádí průběžně ve vyučovacích hodinách, dále pak po probraném výukovém celku, nejméně však jednou za čtvrtletí a to písemnou formou.
4. Oblasti hodnocení v jednotlivých předmětech: co se mi daří/nedaří, v čem jsem se zlepšil/a, co chci zlepšit, co mě zajímá, co dělám rád/a, jak se umím vyjadřovat, jak se mi pracuje ve skupině s dalšími spolužáky, jak hodnotím ostatní, jak přijímám hodnocení ostatních, jak hodnotím své chování...
5. Způsob hodnocení: ústní (vyprávění, rozhovor, otázky a odpovědi, atd.) i písemný (příběh, test, tabulka, dotazník, úvaha, výtvarné vyjadřování, symbol, známka, atd.)

Článek 6. - Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci

I. Prospěch

Za hodnocení a klasifikaci žáka zodpovídá vyučující jednotlivých předmětů. Žák 6. - 9. ročníku musí být vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně (četnost zkoušení musí být úměrná týdenní hodinové dotaci předmětu). Výjimku tvoří předměty výchovného charakteru (Tv, Hv, Vv, Dv, popř. PČ).

II. Chování

Za věcnou správnost podkladů pro klasifikaci chování žáků zodpovídá třídní učitel. Třídní učitel může žákovi udělit napomenutí nebo důtku třídního učitele. Udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy může žákovi udělit ředitelskou důtku. Návrh na snížení známky z chování podává třídní učitel, o snížení známky z chování rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel prokazatelným způsobem uvědomí zákonné zástupce o přijatých výchovných opatřeních k posílení kázně jejich dítěte.

Článek 7. - Klasifikace chování

Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Hlavním kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období. Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

Zákonné zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky
- před koncem každého čtvrtletí
- okamžitě v případě mimořádně závažného činu či porušení školního řádu.

Škola uděluje žákům výchovná opatření, která je mají motivovat k udržení kvalitních výkonů, popř. v případě nedostatků jejich chování usměrnit k nápravě, opatření je možno udělit kdykoli během školního roku.

Třídní učitel shromažďuje všechny písemné podklady k udělení výchovného opatření, též zákonné zástupce žáka musí mít k dispozici podklady, ze kterých učitel vychází při udělení výchovného opatření.

1. Výchovná opatření (pochvaly a jiná ocenění):

- a) ústní
- b) písemné - do notýsků, žákovských knížek, na vysvědčení
  - jinou formou (diplom, dopis, apod.)

2. Opatření k posílení kázně:

- a) napomenutí třídního učitele

- b) důtka třídního učitele**
- c) důtka ředitele školy**

Opatření k posílení kázně předchází zpravidla snížené známce z chování. Za jeden přestupek lze udělit pouze jedno opatření (to musí reagovat okamžitě na prohřešek). Typ opatření se řídí závažností přestupku. Všechna výchovná opatření i opatření k posílení kázně se zapisují do katalogového listu žáka (záznamy jsou datovány a podepsány). Třídní učitel musí nejpozději do jednoho týdne prokazatelným způsobem vyrozumět zákonné zástupce žáka o udělení opatření dle bodu 2b,c.

Pozn.: Poznámka do notýsku či žákovské knížky není považována z tohoto pohledu za opatření k posílení kázně, ale pouze za sdělení rodičům o přestupku žáka proti řádu školy.

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

- **velmi dobré - 1** - žák dodržuje pravidla řádu školy a neprohřešuje se proti obecně platné morálce

- **uspokojivé - 2** - žák poruší pravidla řádu školy:

a) větším přestupkem

b) opakovaně menšími přestupky

nebo se proviní proti obecně platné morálce. Nebo se dopustí závažnějšího přestupku na úrovni přečinu v průběhu vyučování a akcí konaných školou.

- **neuspokojivé -3-** žák poruší hrubě řád školy, prohřešuje se proti obecně platné morálce nebo se dopustil závažného přestupku, pro který by při dovršení věku 15 let, byl trestně odpovědný (na úrovni trestného činu)

Je nepřípustné zahrnovat chování žáka do klasifikace žáka z vyučovacího předmětu.

Článek 8. - Klasifikace prospěchu

1) Prospěch ve vyučovacích předmětech je **klasifikován**:

a) **pěti stupni ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření**

b) **pěti stupni ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření a praktického zaměstnání**

c) **v průběhu pololetí může být používáno hodnocení 1-, 2-, 3-, 4-**

2) Použití slovního hodnocení:

a) ovládnutí předepsaného učiva:

- ovládá bezpečně

- ovládá
  - v podstatě ovládá
  - ovládá se značnými mezerami
  - neovládá
- b) úroveň myšlení:
- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
  - uvažuje celkem samostatně
  - menší samostatnost myšlení
  - nesamostatné myšlení
  - odpovídá nesprávně i na návodné otázky
- c) úroveň vyjadřování:
- výstižné, poměrně přesné
  - celkem výstižné
  - ne dost přesné
  - vyjadřuje se s potížemi
  - nesprávné i na návodné otázky
- d) úroveň aplikace vědomostí:- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti,
pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
  - dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
  - praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
- e) píle a zájem o učení:
- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
  - učí se svědomitě
  - k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
  - malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
  - pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Článek 9. - Charakteristika stupňů prospěchu

1. Předměty s převahou teoretického zaměření:

1 - **výborný** - žák ovládá základní i rozšiřující učivo uceleně, přesně a úplně, pouze

s menšími nedostatky. Získané vědomosti a znalosti dovede samostatně prakticky uplatňovat

2 - chvalitebný- žák ovládá základní i rozšiřující učivo téměř úplně a přesně, je schopen samostatné práce a logického myšlení: projevují se nepřesnosti v ústním a grafickém projevu i v praktické činnosti

3 - dobrý - žák ovládá alespoň základní učivo téměř úplně, nedostatky při ústním a písemném projevu i praktických činnostech je schopen korigovat sám nebo za pomocí učitele, je schopen logického myšlení, i když se často mýlí

4 - dostatečný- žák má potíže se zvládnutím základního učiva, je odkázán na pomoc učitele, je nesamostatný, v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, nedostatky

v ústním a grafickém projevu i praktických činnostech napravuje pouze za spolupráce s učitelem

5 - nedostatečný-žák neovládá základní učivo, má závažné nedostatky v ústním a písemném projevu i praktických činnostech, nemá snahu chyby a nedostatky odstranit ani za pomocí učitele

2. Předměty s převahou výchovného a praktického zaměření:

1 - výborný - žák rozvíjí své osobní předpoklady, je velmi aktivní a samostatný, osvojené vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje, projevuje se výrazný zájem o daný obor, případná absence talentu či jeho menší míra je nahrazena zájmem a pílí

2 - chvalitebný- žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný, rozvíjí své přirozené schopnosti, nedostatek talentu nahrazuje pílí, snaží se o rozvoj své osobnosti v dané oblasti, ale nevyužívá všech svých možností, jeho vědomosti a dovednosti mají občas chyby, umí je napravit

3 - dobrý - žák je v činnostech méně aktivní a tvořivý, jen minimálně rozvíjí své schopnosti, úkoly řeší s chybami, je málo pohotový a samostatný, dovednosti aplikuje s pomocí učitele

4 - dostatečný- žák je v činnostech převážně pasivní, nedostatečně rozvíjí své schopnosti, úkoly řeší s častými chybami, své minimální vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí učitele, projevuje velmi malou snahu a zájem

5 - nedostatečný-žák je v činnostech pasivní, rozvoj jeho schopností je nedostatečný, své minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat ani s pomocí učitele, neprojevuje snahu ani zájem.

Článek 10 - Hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální plány, které mají charakter smlouvy mezi školou, žákem a zákonnými zástupci žáka. Týkají se získávání podkladů a způsobu hodnocení.

2. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
3. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
4. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
5. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
6. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.
7. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Článek 11 - Způsob hodnocení žáků cizinců

1. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku se postupuje podle § 51 až 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky, tj. postupuje se stejně jako u žáků – občanů ČR s výjimkou § 15 odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání:
  - Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.
  - Žák - občan Slovenské republiky – má právo při plnění studijních povinností používat, s výjimkou českého jazyka a literatury, slovenský jazyk.
2. Ředitel školy, ve které žák plní povinnou školní docházku, do jednoho týdne podá zákonnému zástupci žáky informaci o možnosti docházky do školy, kde je třída s jazykovou přípravou.
3. Žák může být hodnocen slovně ze všech předmětů, nebo jen z některých, které souvisí se znalostí českého jazyka, po podání žádosti rodičů a projednání v pedagogické radě.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení příležitosti žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke vzdělávání na střední škole a v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce.

Článek 12 - Slovní hodnocení

- Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případných neúspěchům žáka a jak je překonávat.
- Hodnocení žáků na vysvědčení na prvním stupni za I. a II. pololetí je na předepsaném formuláři pro slovní hodnocení.
- Výsledky vzdělávání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení vypsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách školního vzdělávacího programu s ohledem k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům i k věku.
- Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Slovní hodnocení naznačuje další vývoj žáka a obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak překonávat případné neúspěchy.
- O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy.
- Škola převede slovní hodnocení do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Základní oblasti slovního hodnocení

Ve slovním hodnocení žáků je třeba se vyjádřit k těmto základním oblastem:

- osvojení znalostí učiva předepsaného vzdělávacím programem
- oblast myšlení
- oblast vyjadřovací
- oblast dovedností a schopností aplikovat získané poznatky, řešit úkoly a chyby, jichž se žák dopouští
- oblast píle a zájmu o učení (příprava na vyučování, svědomitost v plnění školních povinností, zájem, snaha, projevení úsilí, ...)

Do slovního hodnocení jednotlivých předmětů se nesmí promítnout hodnocení chování žáka.

Možné formulace hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo při kombinaci slovního hodnocení a číselné klasifikace:

Prospěch - slovní hodnocení

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, samostatný, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	méně samostatný v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatný v myšlení, potřebuje návodědu
5 –nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky nevyjadřuje dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	spolehlivě a uvědoměle užívá vědomostí
-------------	--

	a dovedností pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle, zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	má malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

chování

výborné - žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Chvalitebné - chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Dobré - chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Článek 13. – Opravné zkoušky

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Učitel projedná s ředitelem opatření na pomoc při přípravě žáka k opravným zkouškám.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.
4. Opravné zkoušky se konají jako zkoušky komisionální zpravidla poslední týden hlavních školních prázdnin.
5. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znova do devátého ročníku.
7. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu
8. Složení zkušební komise a termín opravných zkoušek stanoví ředitel školy a třídní učitel jej vyznačí na výpisu z katalogového listu.
9. Povolení opravné zkoušky zaznamenává třídní učitel do třídního výkazu (katalogového listu žáka), po zkoušce zapíše její výsledek a vydá žákovi konečné vysvědčení.
10. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
11. Písemné protokoly o průběhu komisionální zkoušky zakládá předseda zkušební komise k archivaci.

Článek 14. – Celkový prospěch

Celkový prospěch žáka je hodnocen v prvním až devátém ročníku školy těmito stupni:

prospěl s vyznamenáním,

prospěl,

neprospěl,

nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm:

- a) **„prospěl s vyznamenáním“**, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než „chvalitebný“, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré;
- b) **„prospěl“**, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm „nedostatečný“;

- c) „**neprospěl**“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm „nedostatečný“.
  - d) „**Nehodnocen**“ – viz níže
1. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí.
  2. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
  3. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znova devátý ročník.
  4. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad.
  5. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Článek 15. – Postup do vyššího ročníku

1. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.
2. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Článek 16. - Vysvědčení

1. Na vysvědčení se uvádí hodnocení chování žáka, celkové hodnocení z povinných, povinně volitelných a nepovinných předmětů, které žák navštěvoval.
2. Vysvědčení podepisuje třídní učitel a ředitel školy a opatřuje se úředním razítkem školy.
3. Druh tiskopisů vysvědčení a jejich působ vyplňování je zpravidla určován metodickým pokynem MŠMT.
4. Na konci 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

Článek 17. - Všeobecná ustanovení

1. Ostatní otázky, týkající se hodnocení a klasifikace žáků školy (neklasifikování, uvolňování z výuky, přezkušování, návštěva zájmových útvarů a nepovinných předmětů, zvláštní způsob plnění školní docházky, apod.) jsou stanoveny Zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
2. Tyto zásady jsou závazné pro všechny pedagogické pracovníky školy.

Projednáno na pedagogické radě dne: 25. 8. 2016 na školské radě 25. 8. 2016

Tento řád nabývá účinnosti dnem: 1. 9. 2016

Mgr. Zuzana Bílková
ředitelka školy

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

vzdělávací předmět

ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. Časová dotace a formy

- 1.-3. třída 7 hodin týdně, +1 hodina týdně disponibilní
- 4.-5. třída 7 hodin týdně

2. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a

odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Viz klíčové kompetence

Český jazyk a literatura 1. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01p zná všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p>	<p>1. rozliší hlásku - slabiku – slovo – větu, rozliší krátké a dlouhé samohlásky v psané i mluvené podobě 2. vytleská slovo po slabikách</p>	věta, slovo, slabika, hláska délka samohlásek, dvojhlásky písmeno malé, velké, tištěné, psané tečka, čárka, otazník velké, písmeno na začátku věty rozvoj fonematického zvuku
<p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>1. reaguje na povely a přiměřená písemná sdělení 2. zvládá jednoduchý rozhovor (pozdravy, prosba, omluva...)</p>	čtení s porozuměním, pozorné čtení, orientace v textu, dialog
<p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-05p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p>	vyjadřuje se srozumitelně	rozvíjení mluveného projevu, nácvik přiměřeného tempa a frázování řeči, správného dýchání a posazení hlasu artikulační cvičení
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	dodržuje základní hygienické návyky při psaní	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, rozvoj grafomotoriky formy psaní - opis, přepis, diktát
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost,</p>	Píše správné tvary písmen i číslic v lineatuře správně spojuje písmena i slabiky	přípravné a uvolňovací cviky pro psaní psaní jednotlivých prvků písmen a číslic psaní velkých a malých písmen psaní číslic 0-9 psaní slov a velmi krátkých vět

sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty priměřené věku ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně	recituje kratší text, rozpočítadla a říkanky z paměti	přednes básně nebo krátkého úryvku prózy reprodukce textu poslech
Průřezová téma	Matematika- číslice a čísla	

Český jazyk a literatura 2. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1. naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje 2. obhajuje vlastní názor, vhodně reaguje	respektování mluveného projevu druhé osoby pozorné vyslechnutí krátkého textu, snaha o vytvoření doplňující otázky střídání role mluvčího a naslouchajícího
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý děj	krátký příběh dle obrazové předlohy
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	1. mluví ve správných gramatických tvarech 2. pozná a správně píše vlastní jméno osoby, zvířete a jednoslovné místní pojmenování	vybrané slovní druhy- podstatná jména a jejich tvary (názvy zvířat, osob, věcí) slovesa a jejich tvary předložky, spojky
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	1. rozlišuje druhy vět (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) 2. píše za větami správná interpunkční znaménka	druhy vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	1. rozlišuje a umí vyjmenovat souhlásky měkké, tvrdé a obojetné 2. zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek 3. odůvodňuje a píše správně ú/ů 4. začíná věty velkým písmenem 5. rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě	dělení hlásek rozlišení a pravopis měkkých a tvrdých souhlásek pravopis ú/ů velká písmena na začátku vět

<p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací</p> <p>- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. dokáže vyjádřit své pocity a názory 2. vyjádří svůj postoj k přečtenému textu 3. poznává postavy pohádek, seznamuje se s postavami ze života dětí a zvířat 4. vypráví o své oblíbené knížce 	povídání nad literárním textem nebo knihou
Průlezová téma		Prvouka- jména členů rodiny, spolužáků, zvířat Dramatická výchova- scénka, rozhovor, dramatizace

Český jazyk a literatura 3. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty	osvojuje si a rozvíjí čtenářské dovednosti	zdokonalování plynulého a rychlého čtení orientace v textu podpora zájmu o individuální četbu orientace v abecedních rejstřících orientace v encyklopediích a jiných materiálech
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	1. dbá na správnou výslovnost 2. kontroluje nedbalou výslovnost 3. mluví přiměřeným tempem	správná výslovnost všech hlásek dlouhé a krátké samohlásky koncovky podstatných a přídavných jmen
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	1. vybírá vhodné výrazy 2. používá mimiku 3. rozvíjí kultivovaný mluvený projev, souvisle se vyjadřuje a klade otázky	základní komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	požádá o informaci, podá informaci, sděluje přání	popis jednoduchých předmětů krátké mluvené projevy na základě vlastních zkušeností prosba, omluva, vzkaz, zpráva
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty	1. vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu 2. napíše krátký dopis	žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin, krátké blahopřání, pozvánka, zpráva, oznámení, dopis, inzerát, popis a postup jednoduché činnosti, jednoduchá přihláška
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova	1. používá slova podobná a protikladná 2. pozná slova příbuzná, rozlišuje kořen, předponu a příponu	slova a pojmy význam slov stavba slova (kořen, část předponová

příbuzná	3. rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená	a příponová) slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu	třídění slov dle významu
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	1. rozlišuje slovní druhy 2. skloňuje podstatná jména	slovní druhy, tvary slov, slovní druhy ohebné a neohebné, rozlišování typických zástupců jednotlivých slovních druhů podstatná jména – rozlišování čísla jednotného a množného, rodu mužského, ženského a středního slovesa – pojmenování děje, určování osoby, čísla a času
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednoduších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	doplňuje souvětí a nalézá vhodné spojky	věta jednoduchá a souvětí
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	1. seznamuje se s přehledem i užíváním vyjmenovaných slov a odůvodňuje pravopis po obojetných souhláskách 2. rozliší užití ú a ů 3. píše velká písmena ve vlastních jménech	psaní i/y po obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech rozlišování a psaní ú a ů správné psaní skupin dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě psaní vlastních jmen (i víceslovních)
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	1. rozliší pohádku, hádanku, říkanku, báseň 2. rozumí pojmu spisovatel, kniha, čtenář, básník, ilustrátor, divadlo, herec, režisér 3. pozná verš a najde v básni slova, která se rýmují	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým,

	4. dokáže určit čas a prostředí děje	přirovnání
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	domýšlí příběhy	tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
Průřezová téma	<p>čtení jako zdroj informací o přírodě, o současnosti a minulosti (prvouka- vyhledávání informací o přírodě, AJ- slovník)</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Prvouka- popíše svými slovy povolání rodičů, obec, zvíře</p> <p>Prvouka- umí napsat adresu a poslat pohlednici či dopis</p> <p>Prvouka- bydliště, města a obce</p> <p>Výtvarná výchova- ilustrace k textu</p> <p>VV- komiks, vyprávění podle obrázku</p>	

Český jazyk a literatura 4. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	- technika čtení - vyhledávací čtení - prožitkové čtení - čtení s porozuměním
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržením dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce	- písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči	1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. se vhodně představí ostatním dětem, dospělému	- mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), -vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování),

		mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	- spisovná, hovorová, nespisovná slova
JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	1. vybere z nabídky slovo, které je významem nejblíže k zadanému slovu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínu (pro opozita)	- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy - význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa	1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě	- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov - podstatná jména a jejich vzory - podstatná jména – rody - slovesný způsob oznamovací

	pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) 4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)	- národní jazyk -mluvené projevy - mimojazykové prostředky
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	1. správně píše (doplňí) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního	- pravopis i/y po obojetných souhláskách
Literární výchova ČJL-5-3-01 vyjadřuje své z četby a zaznamenává je	1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem	- zážitkové čtení a naslouchání

Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova- komunikace – dovednosti pro verbální i neverbální sdělování, Mediální výchova Výchova demokratického občana – rozvoj sebekritiky a asertivního chování, tolerance, odpovědnost Multikulturní výchova
-----------------------	--

Český jazyk a literatura 5. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Komunikační a slohová výchova ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné	- věcné čtení, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	1. vyslechne nebo přeče krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přeče vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování,
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací	- dialog na základě obrazového materiálu - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	- porovnávání názorů, tolerance
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle	- orientace v textu - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev

<p>ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</p> <p>ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty</p> <p>ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</p> <p>ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</p> <p>ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně</p>	<p>rozvíte/heslovité osnovy</p> <p>2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy</p> <p>3. v ukázce dopisu doplní, co chybí</p>	
<p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření</p> <p>ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</p>	<p>1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech)</p> <p>2. zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osnova -členění textu na odstavce -vypravování, popis pracovního postupu, přihláška
<p>Jazyková výchova</p>		
<p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p>	<p>1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova</p> <p>2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem</p> <p>3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou</p> <p>4. k danému slovu uvede slova příbuzná</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stavba slova – odvozování slov předponami a příponami - části slova - kořen, příbuzná slova

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	- základní skladební dvojice - podmět a přísudek
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	- stavba věty - věta jednoduchá, souvětí - přímá řeč - uvozovací věta
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	- spojování vět v souvětí - spojovací výrazy
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	- shoda přísluhku s podmětem
Literární výchova		
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového	1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

<p>nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</p>		
<p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)</p>	<p>-poslech literárních textů - zážitkové čtení</p>
<p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p>	<p>1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza</p>	<p>- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, kniha, čtenář - divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání</p>
<p>Průřezová téma</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problémů, komunikace Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět Mediální výchova Multikulturní výchova – lidské vztahy</p>	

Český jazyk II. stupeň

1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, dramatizace, interpretace a produkce literárního textu.

1.1 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět český jazyk je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. ročníku pět hodin týdně. V 7., 8. a 9. ročníku čtyři hodiny týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace v RVP ZV**. Český jazyk se vyučuje převážně v kmenových třídách, ale využívá se i prostředí knihovny. Některé hodiny probíhají i v okolí školy nebo ve volné krajině.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová práce (s využitím knih, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)

- kooperační formy výuky
- projekty a projektové dny
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz kapitola Klíčové kompetence.

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, intonace, členění souvislé řeči
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	pravopis
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa; rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk		jazykové příručky tvarosloví – ohebné slovní druhy (mluvnické významy a tvary slov) obecné poučení o jazyce – čeština skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	vlastními slovy reprodukuje přečtený text a popíše strukturu a jazyk literárního díla	literární druhy a žánry literární formy – poezie a próza tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních

		textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.
		jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)
		interpretace literárních a jiných děl – čítankové texty, divadlo, film
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa; rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	určuje slovní druhy	tvarosloví – ohebné slovní druhy (mluvnické významy a tvary slov)
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpozná manipulativní komunikaci - zejména v reklamě	reklama
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	volí vhodné jazykové prostředky pro tvorbu daných slohových útvarů	písemný projev – slohové útvary
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	vnímá komunikační záměr partnera v hovoru a rozpozná subjektivní a objektivní sdělení	mluvený projev – zásady dorozumívání a kultivovaného projevu, komunikační žánry (projev, referát, diskuse)
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s	vytvoří soudržný text, účelně uspořádá informace	písemný projev – zásady, vyjádření postoje,

<p>ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p>	<p>v textu</p>	<p>vlastní tvořivé psaní a komunikační žánry</p>
---	----------------	--

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	<ul style="list-style-type: none"> 1. pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 2. k danému slovu doplní slova odvozená 3. vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených 4. nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování 7. ovládá zásady tvoření slov 	slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa; rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	určuje slovní druhy	tvarosloví – neohebné slovní druhy (mluvnické významy a tvary slov)
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích,	odlišuje spisovný a nespisovný projev	vypravování

v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk		
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	<p>vyjadřuje dojmy ze své četby dojmy, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>seznamuje se s významnými literárními památkami a texty</p>	přednes a interpretace vhodných literárních textů interpretace literárních a jiných děl – čítankové texty, film základy literární teorie a historie – literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči	<p>1. zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval</p> <p>2. po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řecí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost</p> <p>3. pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti</p>	mluvený projev – zásady dorozumívání a kultivovaného projevu, komunikační žánry: projev, referát a diskuse
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	orientuje se v pravopise obecných a vlastních jmen, včetně víceslovných názvů	velká písmena

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami; ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami; ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>	řídí se pravopisnými pravidly pravopisu lexikálního a morfologického	tvarosloví pravopis – pravopis i/y v koncovkách, v předponách a v souhláskových skupinách
<p>ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazemech</p>	rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazemech	obohacování slovní zásoby
<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí</p>	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí	skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami; ovládá pravopis vyjmenovaných slov; zvládá pravopis podle shody přísudku s</p>	zdůvodní užití spisovného jazyka, obecné čeština a nářečí	jazyková kultura

podmětem		
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	rozpozná uměleckou a zábavnou literaturu	literatura umělecká a věcná – populárně-naučná, literatura faktu a publicistické žánry
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	orientuje se v základních literárních druzích a žánrech	literární druhy a žánry
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	rozpozná výrazné rysy vypravěckého stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace	nejvýraznější autoři národní a světové literatury
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	1. najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. rozhodne podle komunikační situace, zda je namísto mluvit spisovně 3. změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	naslouchání a mluvený projev
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky,	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z	výtah, výpisky

<p>výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</p>	<p>textu</p>	
<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</p>	<p>samostatně připraví a s oporou textu přednese referát</p>	<p>výklad</p>

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	shrnutí pravopisných pravidel
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		kultura jazyka a řeči
ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek v souvětí	skladba – rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí		
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozlišuje útvary českého národního jazyka	obecné výklady o jazyce
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	pokus o vlastní tvořivé psaní	přednes vhodných literárních textů , interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, dramatizace
		struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu),
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	zná základy literární historie	světová literatura – přehled nejvýznamnějších autorů a seznámení s význačnými díly pomocí ukázek
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém	zhodnotí různé zpracování literárního námětu	srovnávání různého zpracování téhož námětu v literárním, divadelním, nebo filmovém

zpracování		zpracování
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury-má pozitivní vztah k literatuře	vyhledává si informace o literatuře na internetu, v knihovně	žánry v proměnách času
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta, posuzuje důvěryhodnost zdrojů	čtení a naslouchání - věcné a kritické
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpoznává manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj	mediální sdělení média a společnost
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	zapojuje se do diskuse, řídí se zásadami a pravidly komunikace a vedení dialogu	komunikační a slohová cvičení diskuse
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napiše	poznatky o jazyce využívá ke správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní	proslov úvaha

žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Průřezová témata:

Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (7. třída)

Mediální výchova – Stavba mediálních sdělení (8. třída)

Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (9. třída)

Mediální výchova – Vnímání autora mediálních sdělení (9. třída)

Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti (9. třída)

Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (9. třída)

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

vzdělávací předmět cizí jazyk

ANGLICKÝ JAZYK

ANGLICKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycech formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka¹⁾. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)²⁾.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

¹⁾ *V tomto období je důraz kláden na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.*

²⁾ *Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reální zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.*

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění
založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- Viz klíčové kompetence

Formy a metody práce:

pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby jazyka a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiélem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písňě, nacvičování dialogů a konverzace.

- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní)
- samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, využití interaktivní tabule
- příležitostné akce mimo výuku ve třídě /např.: Poznávací zájezdy do Anglie/

Průřezová téma:

OSV: Komunikace

MKV: Multikulturalita, Lidské vztahy

VMEGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Výstupy 3. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Řečové dovednosti CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	rozumí pokynům učitele při práci v hodině, reaguje na ně	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	poslouchá nahrávku nebo mluvené slovo a napodobuje výslovnost	tematické okruhy – domov, rodina,
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (obrázkových a poslechových) a využívá je při práci	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vede jednoduchý rozhovor, podá a vyžádá si jednoduchou informaci, omluví se, poděkuje, poskytne jednoduché informace o sobě a svojí rodině	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	čte s důrazem na správnou výslovnost, dokáže si uvědomit rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	píše slova a krátké věty	

Výstupy 4. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
 CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	tematické okruhy – domov, rodina, škola, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
Mluvení		
 CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázelek	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá,	

informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk	vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad)	
Čtení s porozuměním		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
Psaní		
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. čísla, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	

Výstupy 5. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	<p>1. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p> <p>3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)</p>	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblečení, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<p>1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu</p> <p>2. porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p>	
Mluvení CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk	<p>1. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p> <p>3. popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává</p>	

	(např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)	1. odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 2. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
Čtení s porozuměním		
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	1. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 2. porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
Psaní		
CJ-5-4-01 napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	1. napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad 2. napiše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých	

<p>- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</p>	<p>představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi</p> <p>3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)</p>	
<p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>1. doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává</p>	

Výstupy 6. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
Mluvení CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, příroda a město, mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	
Čtení s porozuměním CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	
Psaní CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a	

	kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	
--	--	--

Výstupy 7. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů	1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
 CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, případí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům
Mluvení CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje 3. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje	tematické okruhy – rodina, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, počasí, příroda a město, společnost a její problémy, volba povolání, mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	1. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět	

	2. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	
Čtení s porozuměním		
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) 2. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	
Psaní		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětu nebo činnosti, které běžně vykonává	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	

<p>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života</p>	
--	--	--

8. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
Mluvení CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje 3. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co kupit a kolik to stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem tematické okruhy – škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	1. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 3. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	

Čtení s porozuměním		
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) 2. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	
Psaní		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětu nebo činnosti, které běžně vykonává	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět 3. napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše své plány za použití vět řazených za sebou	

	nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	

9. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
Poslech s porozuměním CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
Mluvení CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje 3. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co kupit a kolik to stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	1. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
Čtení s porozuměním		
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí,	

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	1. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu 2. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů	
Psaní		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět 3. napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 5. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	

<p>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života</p>	
--	--	--

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

vzdělávací předmět

Konverzace v Aj

povinná

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazyčích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)¹⁾.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazyčích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

1) Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze

používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Obsahové vymezení

Vzdělání v konverzaci v anglickém jazyce je zaměřeno na:

- procvičování mluvené podoby jazyka
- praktické užití jazyka v reálných situacích
- rozšiřování slovní zásoby
- upevňování probíraných gramatických jevů
- prohlubování povědomí žáků o kultuře anglicky mluvících zemí
- rozvíjení zájmu o cizí jazyk

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- Viz klíčové kompetence
-

Formy a metody práce

V hodinách konverzace v anglickém jazyce učitel střídá různé metody a formy práce – frontální vyučování, práce ve dvojicích, skupinová práce, samostatná práce. Předmět je vyučován v učebně vybavené dataprojektorem. Součástí výuky je i pravidelné používání doplňkových jazykových materiálů, jako jsou cizojazyčné časopisy, slovníky, písničky, kvízy, křížovky, filmy, internet apod.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová téma

OSV: Sebepoznání a sebepojetí

Komunikace a kooperace

VMEGS: Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

MKV: Lidské vztahy

Výstupy 7. třída

VÝSTUP RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže hovořit o své rodině, domově, škole - je schopen popsat své přátele (fyzický popis, povahové vlastnosti) - jednoduše reprodukuje slyšenutý nebo přečtený text 	My family and friends
	<ul style="list-style-type: none"> - vede rozhovor se spolužáky o svých zájmech, koníčcích a využití volného času - klade jednoduché otázky, jednoduše odpovídá 	Animals , My pet
	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích jako je např. nakupování, objednávání jídla v restauraci, objednávání pokoje v hotelu, nakupování lístků a jízdenek, popis trasy, návštěva u lékaře - vyhledá v textu potřebnou informaci - odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojených témat 	My house, My flat My daily routine Hobbies ,
	<ul style="list-style-type: none"> - po přípravě (slovní zásoba, fráze) sestaví vlastní vyprávění na dané téma - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu, 	Sport and Games
	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje relativně plynule, srozumitelně, - foneticky a gramaticky správně 	My free time
	<ul style="list-style-type: none"> - má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti - využívá dvojjazyčný slovník - vyhledá v textu potřebnou informaci - odhaduje významy neznámých výrazů - jednoduše reprodukuje slyšenutý nebo přečtený text 	
	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v textu potřebnou informaci - rozumí obsahu a smyslu přiměřeného textu - domýší si význam neznámých slov 	
	<ul style="list-style-type: none"> - překonává zábrany v komunikaci ve skupině - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	
	<ul style="list-style-type: none"> - je veden k větší samostatnosti v projevu - zdokonaluje se v dorozumění v běžných každodenních situacích 	

Výstupy 8. třída

VÝSTUP RVP	INDIKÁTORY	UČIVO – konverzační téma
	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže hovořit o své rodině, domově, škole - je schopen popsat své přátele (fyzický popis, povahové vlastnosti) - jednoduše reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text 	My school and timetable Education Shopping Food and Restaurant
	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích jako je např. nakupování, objednávání jídla v restauraci, objednávání pokoje v hotelu, nakupování lístků a jízdenek, popis tras, návštěva u lékaře - vyhledá v textu potřebnou informaci - odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojených témat 	Shopping and Fashion Weather and Seasons Festivals, Holidays and Celebrations
	<ul style="list-style-type: none"> - po přípravě (slovní zásoba, fráze) sestaví vlastní vyprávění na dané téma - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu, 	Sport and Games
	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje relativně plynule, srozumitelně, - foneticky a gramaticky správně 	
	<ul style="list-style-type: none"> - má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti - využívá dvojjazyčný slovník - vyhledá v textu potřebnou informaci - odhaduje významy neznámých výrazů - jednoduše reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text 	
	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v textu potřebnou informaci - rozumí obsahu a smyslu přiměřeného textu - domýší si význam neznámých slov 	
	<ul style="list-style-type: none"> - překonává zábrany v komunikaci ve skupině - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	
	<ul style="list-style-type: none"> - je veden k větší samostatnosti v projevu - zdokonaluje se v dorozumění v běžných každodenních situacích 	

Výstupy 9. třída

VÝSTUP RVP	INDIKÁTORY	UČIVO – konverzační téma
	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže hovořit o své rodině, domově, škole - je schopen popsat své přátele (fyzický popis, povahové vlastnosti) - jednoduše reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text 	Jobs
	<ul style="list-style-type: none"> - vede rozhovor se spolužáky o svých zájmech, koníčcích a využití volného času - klade jednoduché otázky, jednoduše odpovídá 	Health and Human body
	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích jako je např. nakupování, objednávání jídla v restauraci, objednávání pokoje v hotelu, nakupování lístků a jízdenek, popis trasy, návštěva u lékaře - vyhledá v textu potřebnou informaci - odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojených témat 	The Czech Republic
	<ul style="list-style-type: none"> - po přípravě (slovní zásoba, fráze) sestaví vlastní vyprávění na dané téma - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu, 	English Speaking Countries
	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje relativně plynule, srozumitelně, - foneticky a gramaticky správně 	Travelling
	<ul style="list-style-type: none"> - má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti - využívá dvojjazyčný slovník - vyhledá v textu potřebnou informaci - odhaduje významy neznámých výrazů - jednoduše reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text 	
	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v textu potřebnou informaci - rozumí obsahu a smyslu přiměřeného textu - domýší si význam neznámých slov 	
	<ul style="list-style-type: none"> - překonává zábrany v komunikaci ve skupině - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	
	<ul style="list-style-type: none"> - je veden k větší samostatnosti v projevu - zdokonaluje se v dorozumění v běžných každodenních situacích 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

vzdělávací předmět další cizí jazyk

NĚMECKÝ JAZYK

1.2 Charakteristika předmětu Německý jazyk volitelný

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v sedmém, osmém a devátém ročníku při časové dotaci dvě hodiny týdně.

Tento předmět učí žáky jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku.

Pozornost je zaměřena na osvojení zvukové stránky podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

- Organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován v kmenové třídě, jazykové učebně a počítačové učebně, vybavené interaktivní tabulí a speciálním výukovým programem pro němčinu. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Dále žáci pravidelně navštěvují divadelní představení vedené v německém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Viz klíčové kompetence

Výstupy ročník: 7.

7. ročník	NĚMECKÝ JAZYK	
<i>Výstup</i>	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
	3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)		

rozumí jednoduchým pokynům učitele		
MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova
	Výchova demokratického občana
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Multikulturní výchova
	Mediální výchova

Výstupy 8. ročník

8. ročník	NĚMECKÝ JAZYK	
Výstup	Indikátor	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, obec, dopravní prostředky, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	

rozumí jednoduchým pokynům učitele		
MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálne zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

	3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Mediální výchova	

Výstupy 9. ročník

9. ročník	NĚMECKÝ JAZYK	
Výstup	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	tematické okruhy – povolání, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)		
rozumí jednoduchým pokynům učitele		

MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

	3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Mediální výchova

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

vzdělávací předmět další cizí jazyk

Čeština jako druhý cizí jazyk

1.3 Charakteristika předmětu Čeština jako druhý cizí jazyk

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v sedmém, osmém a devátém ročníku při časové dotaci dvě hodiny týdně.

Tento předmět učí žáky-cizince jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Pozornost je zaměřena na osvojení zvukové stránky podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, na první seznámení s některými typickými jevy českého života a kultury. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností z rodného odlišného kulturního prostředí. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v České republice od jejich odlišné kulturní tradice.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci.

- Organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován v kmenové třídě, jazykové učebně a počítačové učebně, vybavené interaktivní tabulí. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Dále žáci navštěvují divadelní nebo jiná kulturní představení vedené v českém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Viz klíčové kompetence

Výstupy ročník: 7.

7. ročník	Čeština jako druhý cizí jazyk	
<i>Výstup</i>	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojenými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojeným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
	3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojeným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)		

rozumí jednoduchým pokynům učitele		
MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova
	Výchova demokratického občana
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Multikulturní výchova
	Mediální výchova

Výstupy 8. ročník

8. ročník	Čeština jako druhý cizí jazyk	
Výstup	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, obec, dopravní prostředky, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	

rozumí jednoduchým pokynům učitele		
MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálne zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

	3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Mediální výchova	

Výstupy 9. ročník

9. ročník	Čeština jako druhý cizí jazyk	
Výstup	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	1. se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	tematické okruhy – povolání, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)		
rozumí jednoduchým pokynům učitele		

MLUVENÍ		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	2. se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	
PSANÍ		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblečení, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	2. napiše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

	3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obratů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává
Průřezová téma	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova</p>

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

vzdělávací předmět

MATEMATIKA

MATEMATIKA I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Na 1. stupni směřuje výuka: k porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům, rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti a k uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací. Využívání prostředků výpočetní techniky je obsaženo i v tomto předmětu.

a) Obsahové vymezení:

- vzdělávací obsah jednotlivých složek: čísla a početní operace, závislosti a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru a nestandardní aplikační úlohy a problémy se vzájemně prolínají
- do výuky jsou zařazeny praktické úkoly ze života: obchodování, pošta, banka, využití jízdních řádů a ceníků

b) Časové vymezení:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Časová dotace (pov. + disp.)	5	5	5	5	5

c) Organizační vymezení:

- výuka probíhá ve třídách, může být využívána i počítačová učebna
- některá téma mohou být realizována formou miniprojektu

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

Viz klíčové kompetence

Výstupy pro 1. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE	
M-3-1-01 Používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	1. Určí počet daného čísla do 20 , využívá matematické pomůcky	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10-20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru
M-3-1-02 Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20 M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat	1. Porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =. 2. Dokáže napsat i přečíst čísla 0 - 20	Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů Psaní jednotlivých čísel 0 - 20
M-3-1-03 Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	1. Umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose, využívá matematické znaky. 2. Užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru	Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy
M-3-1-04 Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	1. Umí zpaměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky. 2. Sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky.	Vyvození +, - na názorných příkladech Sčítání, odčítání do 5, 10, 20
M-3-01-5 Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osвоjené početní	1. Zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtů, využívá komutativnosti.	Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i zpaměti Využívání početních situací v praktických činnostech

operace. M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	2. Sestaví jednoduché slovní úlohy, využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností.	
	ZÁVISLOTI A PRÁCE S DATY	
M-3-2-01 Orientuje se v čase.	1. Určí části dne, doba spánku, doba denní.	Orientace v čase
M-3-2-02 Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	1. Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce. Určí jejich pořadí. 2. Řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisy slovních úloh.	Určování časové jednotky Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh.
M-3-2-03 Doplňuje posloupnosti čísel M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	1. Za pomocí učitele se orientuje na číselné ose. 2. Určí místo v řadě.	Určení data a zápis – číselně, slovně Čtení jednoduchých tabulek Vztahy o několik více, méně Číslovky řadové
	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
M-3-3-01 Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku,	1. Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádr.	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, prostorové útvary – krychle, kvádr, koule, jehlan

narýsuje je a ví, jak se označují		
M-3-3-02 Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	1. Zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky.	Stavebnice – určování prostorových útvarů – kvádr, krychle...
M-3-3-03 Rozesná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. M-3-3-02p umí používat pravítka	1. Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar. 2. Vyhledává v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar.	Modelování rovinných a prostorových útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků
Průřezová témata		

Výstupy pro 2. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE	
M-3-1-01 Používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 100	1. Sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku. 2. Poznává jednotlivá čísla do 100. 3. Určí počet daného čísla do 100. 4. Zapíše a přečte všechna čísla do 100. 5. Určí posloupnost jednotlivých čísel do 100.	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisu a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za Počítání a určování předmětů v daném souboru
M-3-1-02 Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory +, - , =, <, > a umí je zapsat	1. Vyhledává dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20-100. 2. Dokáže určit a porovnat velikost daného čísla.	Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100
M-3-1-03 Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	1. Najde a zapíše dané číslo na ose. 2. Porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =.	Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru Psaní jednotlivých čísel 20 – 100
M-3-1-04 Provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 100	1. Sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá zpaměti.	Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20 + 30), (45 + 8)
M-3-01-5 Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. M-3-1-05p	1. Zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu. 2. Využívá komutativnosti. 3. Využívá matematických her k rozvoji	Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Násobení a dělení do 100

<p>řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 umí rozklad čísel v oboru do 100</p>	matematické dovednosti.	
	ZÁVISLOTI A PRÁCE S DATY	
M-3-2-01 Orientuje se v čase.	1. Dokáže určit hodiny, minuty.	Převody času, měsíc, den, hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních
M-3-2-02 Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	1. Řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisu slovních úloh.	Řešení slovních úloh Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života
M-3-2-03 Doplňuje posloupnosti čísel M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 100 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	1. Učí se poznávat číslovky řadové.	Poznávání řadových číslovek
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
M-3-3-01 Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	1. Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli.	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles
M-3-3-02 Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	1. Narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.	Rýsování úseček, měření pomocí pravítka, porovnávání délek úseček

M-3-3-03 Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině. M-3-3-02p umí používat pravítko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů. 2. Určí dané geometrické útvary, popíše rozdíly. 3. Dokáže vymodelovat a určit souměrný tvar. 4. Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar. 	Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků
Průřezová téma		

Výstupy pro 3. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE	
<p>M-3-1-01 Používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.</p> <p>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 1000</p>	<ol style="list-style-type: none"> Používá komutativnosti v řešení početních operací. Sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně. Používá násobilku k řešení úloh. Dokáže správně používat Matematické symboly +, -, *, : Poznává jednotlivá čísla do 1000 na základě názoru. Určí počet daného čísla do 100, 1000, využívá matematické pomůcky. 	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly</p> <p>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně</p> <p>Násobilka v oboru do 100</p> <p>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>Přirozená čísla 0 – 1000</p> <p>Určování čísel v řadě do 1000 po stovkách, desítkách, jednotkách</p> <p>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru</p>
<p>M-3-1-02 Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.</p> <p>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 1000</p> <p>M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat</p>	<ol style="list-style-type: none"> Porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky <, >, =. 	<p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů</p>
<p>M-3-1-03 Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dokáže napsat i přečíst čísla od 100 do 1000. Umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose. 	<p>Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000</p> <p>Číselná osa, znázorňování čísel na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel pomocí číselné osy</p>
<p>M-3-1-04 Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.</p> <p>M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v</p>	<ol style="list-style-type: none"> Využívá matematické znaky. Zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu, využívá 	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti</p>

oboru do 1000	komutativnosti.	Násobení dvojciferných čísel jednociferným Písemné sčítání dvou trojciferných čísel
M-3-01-5 Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osвоjené početní operace. M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 1000 umí rozklad čísel v oboru do 1000	1. Sestaví jednoduché slovní úlohy.	Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony
	ZÁVISLOTI A PRÁCE S DATY	
M-3-2-01 Orientuje se v čase.	1. Zná jednotky času: hodina, minuta, sekunda.	Orientace v čase Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti
M-3-2-02 Popisuje jednoduché závislosti z praktického života. M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	1. Provádí odhady předběžného výsledku měření.	Provádění jednoduchých převodů času
	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
M-3-3-01 Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	1. Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádr. 2. Určí shodné, neshodné strany geometrických útvarů.	Základní rovinné útvary.
M-3-3-02 Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	1. Provádí jednoduché převody. 2. Dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky a v různých polohách.	Jednotky délky Měření úseček Rýsování – bod, přímka, úsečka, průsečík
M-3-3-03 Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	1. Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar. 2. Vyhledává v prostoru a v rovině určitý	Základní prostorové útvary (kvádr, krychle, koule, válec)

M-3-3-02p umí používat pravítko	geometrický útvar.	
Průřezová témata	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstupy pro 4. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Číslo a početní operace M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	1. z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	- sčítání a odčítání, násobení a dělení v daném oboru
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	1. správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řady 3. využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	- přirozená čísla 0 – 1 000 000 - zápis čísla v desítkové soustavě - číselná osa - násobilka
M-5-1-03 zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhadu a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-03p zaokrouhuje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	1. přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě 3. porovnává čísla do statisíců 4. zaokrouhuje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v	- zaokrouhlování statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky

	oboru přirozených čísel 6. se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. provádí číselný odhad a kontrolu výsledku	
Závislosti, vztahy a práce s daty M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01p vyhledá a roztrždí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu	1. učí se pracovat s daty	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky
Geometrie rovině a prostoru M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	1. narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice	- základní rovinné útvary - délka úsečky, jednotky délky - obvod a obsah obdélníka a čtverce - jednotky obsahu
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	1. rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti	- manipulace s pravítky při sestrojování kolmic a rovnoběžek
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	1. pozná osově souměrné útvary 2. určuje osu souměrnosti překládáním papíru	- základní útvary v prostoru - síť krychle a kvádru
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova – samostatnost, smysl pro odpovědnost	

Výstupy pro 5. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Číslo a početní operace M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla, používá kalkulátor	1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	- písemné algoritmy početních operací - kontrola výsledku, formulace odpovědi, tvoření slovních úloh
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku 3. vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	- zlomky
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	- zlomky – sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí	- desetinná čárka , desetinná čísla

vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	<p>vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života</p> <p>2. přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu</p> <p>3. porovná desetinná čísla v řádu desetin</p>	- početní výkony s desetinnými čísly
M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	<p>1. znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100</p> <p>2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě</p>	- záporné číslo na číselné ose
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	1. využívá tabulku jako nástroj k řešení úloh	<p>- grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek</p> <p>- čtení a sestrojování sloupcového a kruhového diagramu</p>
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	<p>1. pracuje s délkou úsečky</p> <p>2. graficky sčítá a odčítá</p>	<p>- konstrukce obdélníku a čtverce s užitím rovnoběžek a kolmic</p> <p>- rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem</p>

		- osová souměrnost
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	1. vypočítá obsah čtverce a obdélníku	- výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - další jednotky obsahu - povrch krychle, kvádru
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	1. řeší nestandardní slovní úlohy	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním	Vlastnictví – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory a půjčky

<p>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</p>	<p>placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz</p>	
<p>Průřezová téma</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů – slovní úlohy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – slovní úlohy Environmentální výchova – problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>	

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

1.3.1

Obsahové, časové a organizační vymezení

1.4 Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Ročník	6.	7.	8.	9.
Časová dotace (pov. + disp.)	5	4	4	5

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmu a matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítka, výpočty, chemie - řešení rovnic, převody jednotek, informatika – vzorce do tabulkových procesorů)

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz klíčové kompetence.

Předmětem prolínají průřezová téma:

OSV, VDO - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvorivost

- práce s mapou, slevy, půjčky, daně, využití poměru,
EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,....
EGS – srovnání států, HDP, grafy,....

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícecíferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými číslami, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo
M-9-1-02 zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla M-9-1-02p pře, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000	1. zaokrouhuje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	
Závislosti, vztahy a práce s daty M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data	1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti
Geometrie v rovině a v prostoru M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů,

matematickou symboliku	věta, trojúhelníková nerovnost, 3. využívá matematickou symboliku	vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost,
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků	prostorové útvary – kvádr, krychle, konstrukční úlohy – (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	1. sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) 2. využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 3. určuje velikost úhlu pomocí úhloměru	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	1. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 2. používá a převádí jednotky délky 3. používá a převádí jednotky obsahu	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	1. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 2. provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 3. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí	1. rozhodne, zda je útvar osově souměrný	

osově a středově souměrný útvar M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	2. určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule)	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. používá a převádí jednotky objemu	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles	1. používá pojmy síť tělesa, pláště, podstava 2. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel)	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úseček - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte jednoduché technické výkresy a rozumí jim	1. rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 3. sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	

Průřezová téma	
----------------	--

Výstup pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa zlomky – převrácené číslo, složený zlomek poměr – měřítko, úměra, trojčlenka
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícecíferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými číslami, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 5. určí absolutní hodnotu celého čísla	
M-9-1-02 zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000	1. zaokrouhuje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu	1. využívá daný poměr v reálných situacích 2. stanoví poměr ze zadaných údajů 3. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu	
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta	1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová	

- zvládá orientaci na číselné ose	část	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	1. závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, aritmetický průměr
M-9-2-01p vyhledává a třídí data		2. funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost,
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	1. vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy	
Geometrie v rovině a v prostoru		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá matematickou symboliku	rovinné útvary – čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků) konstrukční úlohy – středová souměrnost
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	1. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve	1 rozhodne, zda je útvar středově souměrný 2. určí střed souměrnosti 3. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a	

středové a osové souměrnosti	osové souměrnosti	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule)	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles	1. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel)	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	
Průřezová téma		

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícecíferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými číslami, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	1. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 2. zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin)	procenta – procentová část, počet procent; jednoduché úrokování mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 2. využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 3. vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. vyřeší rovnici	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data	1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. pracuje s časovou osou 4. převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, četnost znaku

	naopak 5. samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data	1. porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	
Geometrie v rovině a v prostoru		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. řeší geometrické úlohy početně 4. využívá matematickou symboliku	rovinné útvary –kružnice, kruh, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině metrické vlastnosti v rovině – Pythagorova věta prostorové útvary – rotační válec, konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice)
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	1. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 2. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	1. pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich	1. rozpozná mnohostény (krychle, kvádr, kolmý hranol,	

vlastnosti	jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	1. odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. používá a převádí jednotky objemu	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles	1. používá pojmy síť tělesa, plášt, podstava 2. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel)	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací		číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ 3. vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	procenta – procento, promile; základ, mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými,
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. vyřeší rovnici	rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	
Závislosti, vztahy a práce s daty		závislosti a data –diagramy, grafy, tabulky; funkce –, lineární funkce
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data	1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. pracuje s časovou osou 4. převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data	1. porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	1. pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak	

- zvládá početní úkony s penězi	3. vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles)	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	1. vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	
Geometrie v rovině a v prostoru		rovinné útvary - shodnost a podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků) prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. řeší geometrické úlohy početně 3. využívá matematickou symboliku	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule)	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles	1. používá pojmy síť tělesa, pláště, podstava 2. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. načrtne a sestrojí síť krychle	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	

zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací		
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	

Vzdělávací oblast: **Informační a komunikační technologie**

vzdělávací předmět

INFORMATIKA

INFORMATIKA

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsát problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojení dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směruje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nevhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci

- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

e) Obsahové vymezení:

- získávat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky
- orientovat se ve světě informací
- správná technika psaní deseti prsty

f) Časové vymezení:

Ročník	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotace (pov. + disp.)	1	1	1	1	1	1

g) Organizační vymezení:

- výklad v učebně informatiky
- vlastní praktická práce žáků
- procvičování jednotlivých úkonů až do jejich automatizace
- samostatná práce a vyhledávání informací

h) Výchovné a vzdělávací strategie:

Viz klíčové kompetence

Výstupy pro 4. Ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	Digitální technologie	
<p><i>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</i></p> <p><i>I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</i></p> <p><i>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží 2. Pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí 3. Edituje digitální text, vytvoří obrázek 4. Přehraje zvuk či video 5. Uloží svoji práci do souboru otevře soubor 6. Používá krok zpět, zoom 7. Řeší úkol použitím schránky 8. Dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	hardware a software: digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku

<p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů 2. Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci 3. Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovýmto propojením souvisí 4. Pamatuje a chrání si své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj 5. Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace. 6. Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého. 7. Dodržuje bezpečnost. 8. Dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 9. Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj 	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce s soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje
<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sestaví robota podle návodu 2. Sestaví program pro robota 3. Oživí robota, testuje jeho chování 4. Pomocí programu ovládá senzor 5. Upraví program pro příbuznou úlohu 6. Pomocí programu ovládá světelný výstup a motor 7. Používá opakování, události ke spouštění 	Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru
<p>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p>		

<i>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i>	programu	
<i>I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i>		
<i>I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</i>		
<i>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</i>	1. Najde chybu v programu a opraví ji	kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakováním spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem
<i>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i> <i>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakovane zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>	1. Sdělí informaci obrázkem 2. Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 3. Zakóduje/zašifruje a dekóduje / dešifruje text 4. Zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky 5. Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce
<i>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</i>		
Průřezová témata		

Výstupy pro 5. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	Data, informace a modelování	
<p>I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p> <p>I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech 2. Doplňí posloupnost prvků 3. Umístí data správně do hotové tabulky. 4. Doplní prvky v tabulce 5. V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řízení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu
<p>I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p> <p>I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakováně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p>		
<p>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p> <p>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty 2. Pomocí obrázku znázorní jev 3. Pomocí obrázkový modelů řeší zadání 	Graf, hledání cesty, Schémata, obrázkové modely, Model

<i>zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>	problémy	
<i>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</i>		
	Algoritmizace a programování	
<i>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</i> <i>I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy 2. V programu najde a opraví chyby 3. Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát 4. Vytvoří a použije nový blok 5. Upraví program pro obdobný problém 6. Rozpozná jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj 7. Vytváří a používá a kombinuje vlastní bloky 8. Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky 9. Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit 10. Cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnemu cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich utváření Kombinace procedur Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlasnosti postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt
<i>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i> <i>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i>		
<i>I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i> <i>I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</i>		
<i>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</i>		

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky 2. Určí jak spolu prvky souvisí 	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
Průřezová témata		

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	Data, informace a modelování	
<i>I-9-1-02 navrhoje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu</i> <i>I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpozná zakódované informace kolem sebe 2. Zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady 3. Zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer 4. Zakóduje v obrázku barvy více způsoby 5. Zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů 6. Zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu 7. Ke kódování využívá i binární čísla 	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO
	Informační systémy	
<i>I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat a přenosu</i> <i>I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušeností</i> <i>I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka vs. Graf) 2. Odpoví na otázky na základě dat v tabulce 3. Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce 4. Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy 	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty

	<p>5. Navrhne tabulkou pro záznam dat</p> <p>6. Propojí data z více tabulek či grafů</p>	
<p>I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá</p>	<p>1. Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují</p> <p>2. Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva</p>	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva databázové relace
Algoritmizace a programování		
<p>I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakováně řešil, uvede příklad takové činnosti</p>	<p>1. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>2. Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>3. Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>4. Používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování</p> <p>5. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>6. Diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>7. Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p>	<p>Vytvoření programu Opakování Podprogramy</p>
<p>I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakováně setkal</p>		
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném</p>		

<p><i>programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</i></p>		
<p>I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>		
<p>Průlezová téma</p>		

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	Algoritmizace a programování	
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	1. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému 2. Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 3. Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 4. Používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna 5. Spouští program myší, klávesnicí interakcí postav 6. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech 7. Diskutuje různé programy pro řešení problému 8. Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 9. Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi
I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti		
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal		
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
Data, informace a modelování		
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysvětlí známé modely jevů, situací, činností 2. V mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku 3. Pomocí ohodnocených grafů řeší problémy 4. Pomocí orientovaných grafů řeší problémy 5. Vytvoří model, ve kterém znázorní více současných činností 	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost
I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění		
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji		
I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení		
Algoritmizace a programování		
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	<ol style="list-style-type: none"> 1. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestavý přehledný program k vyřešení problému 2. Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 3. Ověří správnost programu, najde a opraví 	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry proměnné

<p><i>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i></p>	<p><i>v něm chyby</i></p>	
<p>I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p>	<p>4. Používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna 5. Spouští program myší, klávesnicí interakcí postav 6. Používá souřadnice pro programování postav 7. Používá parametry v blocích, ve vlastních blocích 8. Vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu 9. Diskutuje různé programy pro řešení problému 10. Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému</p>	
<p><i>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal</i></p>		
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p>		
<p>I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>		
<p>Digitální technologie</p> <p><i>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i></p> <p><i>I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i></p> <p><i>I-9-4-03 vybírá nevhodnější způsob</i></p>	<p>1. Nainstaluje a odinstaluje aplikaci 2. Uloží textové, grafické, zvukové a multimedialní soubory 3. Vybere vhodný formát pro uložení dat 4. Vytvoří jednoduchý model domácí sítě, popíše, která zařízení jsou připojena do</p>	<p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu</p>

<p>připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p><i>I-9-4-03p pracuje v online prostřедí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i></p>	<p>školní sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> 5. Porovná různé metody zabezpečení účtů 6. Spravuje sdílení souborů 7. Pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy 8. Zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>Metody zabezpečení přístupu k datům Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p>
<p><i>I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače</i></p> <p><i>I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavu počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu</i></p>		
<p><i>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</i></p> <p><i>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i></p>	<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení</p>	

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Algoritmizace a programování		
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota 2. Upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol 3. Vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost 4. Přečte program pro robota a najde v něm případné chyby 5. Ovládá výstupní zařízení a senzory robota 6. Vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota 7. Sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej 8. Přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji 9. Používá opakování, rozhodování, proměnné 10. Ovládá výstupní zařízení desky 11. Používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu 12. Připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá 	Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používá výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal		
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		

	desky Micro:bit	
Informační systémy		
<p>I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</p> <p>I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat</p>	<ol style="list-style-type: none"> Při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky Používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy /průměr, maximum, pořadí, zleva, délka počet, když) Řeší problémy výpočtem s daty Připíše do tabulky dat nový záznam Seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) Používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat
<p>I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</p> <p>I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</p>		

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
	Algoritmizace a programování	
<p>I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</p> <p>I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Řeší problémy sestavením algoritmu 2. V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému 3. Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 4. Ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 5. Diskutuje různé programy pro řešení problému 6. Vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 7. Řeší problém jeho rozdelením na části pomocí vlastních bloků 8. Hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 9. Zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatel a dopady na ně 10. Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Projekt Variace na hru Piano tiles
<p>I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal</p>		
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p>		
<p>I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>		
Digitální technologie		
<p>I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí 	Hardware a software -Složení současného počítače a principy

<p><i>fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</i></p> <p>I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardware i operačního systému</p>	<p>2. Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením</p> <p>3. Diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich</p> <p>4. Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat</p> <p>5. Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní</p> <p>6. Na schematickém modelu popíše principy zasílání dat po počítačové síti</p> <p>7. Vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu</p> <p>8. Diskutuje o cílech a metodách hackerů</p> <p>9. Vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat</p> <p>10. Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu</p>	<p>fungování jeho součástí</p> <ul style="list-style-type: none"> -Operační systémy: funkce, typy, typické využití -Komprese a ormáty souborů -Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
<p>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</p>		<p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy, služby a význam počítačových sítí -Fungování sítě : klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa -Struktura a principy Intrnetu, datacentra, cloud -WEB: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL -Princip cloudové aplikace (např. email, e-shop, streamování)
<p>I-9-4-03 vybírá nevhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p>		<p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy -Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivirus, firewall, zálohování a archivace dat
<p>I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače</p> <p>I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stav počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu</p>		<p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> -Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a
<p>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>		

<i>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>		pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
--	--	--

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

vzdělávací předmět

PRVOUKA

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

1.5 Obsahové, organizační a časové vymezení

Tento komplexní předmět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Člení se do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí a dalších zdrojů.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí.

Předmět prouka je vyučován v 1., 2. a 3. ročníku. V každém ročníku jsou dvě hodiny týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. Vyučuje se v učebně, u některých témat se využívá okolí školy, příroda, také exkurze do blízkých institucí a knihoven.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiélem
- skupinová práce (s využitím pracovních listů a dalších materiálů)
- další kooperační formy výuky
- dramatizace modelových situací
- vycházky s pozorováním
- exkurze do místních institucí, k významným budovám
- setkání s místními pamětníky, významnými osobnostmi
- práce s místními dokumenty
- projekty a projektové dny

1.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Viz kapitola Klíčové kompetence.

Výstupy pro 1. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Místo kde žijeme		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	1. jednoduchým způsobem popíše, co vnímá jako svůj domov 2. pojmenuje zemi, ve které žijeme a obec, ve které je škola, místo svého bydliště 3. popíše jednoduše cestu do školy a určí místa, kde je třeba být opatrný 4. orientuje se ve škole, pojmenuje místnosti v budově školy 5. rozliší vhodné a nevhodné chování ve škole	domov – prostředí domova škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy
Lidé kolem nás		
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	1. pojmenuje jednotlivé členy své rodiny 2. rozlišuje a pojmenuje základní vztahy mezi nimi (rodiče, prarodiče, sourozenci) 3. rozpozná vhodné a nevhodné chování ve skupině, ke spolužákům	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost
Lidé a čas		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě ČJS-3-3-01p orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností	1. vyjmenuje roční období, přiřadí k nim svátky – Vánoce, Velikonoce 2. vyjmenuje dny v týdnu, rozliší pracovní a volné 3. popíše ranní, dopolední, odpolední a večerní činnosti dne	orientace v čase a časový řád – generace, denní režim, roční období současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti	1. vypráví o možnostech trávení volného času rodiny, rozliší typické činnosti různých generací, 2. seřadí členy rodiny podle generací 3. uvede příklad předmětů denní potřeby 4. pojmenuje nejznámější povolání dospělých, rodičů	
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti		
Rozmanitost přírody		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	1. v ročních obdobích pozoruje a porovná viditelné proměny v přírodě, 2. popíše podle obrázku změny v životě zvířat v různých ročních obdobích 3. podle obrázku popíše nebezpečné situace spojená se sezonními činnostmi	vesmír a Země – den a noc, roční období rostliny, houby, živočichové – životní potřeby a projevy v průběhu ročních období- základy rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
Člověk a jeho zdraví		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	1. popíše základní pravidla hygieny 2. pojmenuje základní části lidského těla 3. rozliší úraz a nemoc, vhodné chování při onemocnění 4. podle obrázku popíše předcházení úrazu, rozpozná bezpečné a nebezpečné chování při dětských činnostech	lidské tělo – stavba těla, životní potřeby člověka, vývoj jedince péče o zdraví – denní režim, správná výživa, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu		
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova – především v tematickém okruhu Lidé kolem nás , kde se řeší vhodné vztahy se spolužáky a dalšími lidmi. Výchova demokratického občana - také v okruhu Lidé kolem nás , kde žáci vytvářejí pravidla soužití ve skupině. Multikulturní výchova - lehce je obsažena v tematickém okruhu Lidé a čas , kde se učí o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí, seznamují s myty a pověstmi. Environmentální výchova – obsažena v okruhu Rozmanitost přírody , kde je učivo o ohleduplném chování k přírodě a ochraně přírody.	

Výstupy pro 2. ročník

výstup	Indikátor	Učivo
Místo kde žijeme		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy	1. popíše místnosti ve škole, jejich funkci a případně povolání dospělých, kteří tam pracují 2. rozpozná možná nebezpečná místa při cestě do školy	škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště obec – její části, význačné budovy naše vlast – domov, krajina, národ
ČJS-3-1-02 zná jméno obce, její význačné budovy a pozoruje nejbližší okolí	1. pojmenuje obec, ve které žije, stát, hlavní město 2. při procházce v okolí školy popíše význačné budovy, nebezpečná místa a chová se bezpečně	
Lidé kolem nás		
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování	1. pojmenuje a objasní příbuzenské vztahy - sourozenci, rodiče, teta, strýc, prarodiče, vnoučata, bratranci, sestřenice 2. porovná typické rozdíly v životě různých generací 3. s pomocí vyvodí pravidla soužití ve skupině, ve škole, dodržuje je 4. uvede příklady rozdílů v zájmech, povolání, povaze, hodnotách lidí	rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy
Lidé a čas		

<p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>ČJS-3-3-01p orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. seřadí časové úseky – sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok 2. rozliší hodiny na ciferníku 3. pojmenuje dny v týdnu 4. vyjmenuje měsíce, rozdělí do ročních období, popíše změny v ročních obdobích 5. rozliší základní jevy z minulosti, současnosti a budoucnosti 	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, generace, denní režim, roční období</p> <p>současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života,</p>
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí</p> <p>ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše denní režim rodiny a v souvislosti s tím předměty denní potřeby a zacházení s nimi 2. s pomocí popíše průběh běžných rodinných oslav a zvyků – narozeniny, Vánoce, Velikonoce 	
<p>Rozmanitost přírody</p>		
<p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. roztrždí projevy proměn přírody v průběhu roku do jednotlivých ročních období, popíše je 2. rozliší rizika spojená se sezonními činnostmi 	<p>vesmír a Země – roční období</p> <p>rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi</p> <p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi;</p>
<p>ČJS-3-4-02 roztrždí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p> <p>ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. roztrždí základní organismy podle jejich přirozených ekosystémů 2. uvede příklady stromů, keřů, bylin hub, ryb, ptáků, savců a pozná rozdíly mezi těmito skupinami 3. rozpozná nejběžnější druhy zvířat a rostlin, popíše v základech a s pomocí jejich stavbu těla, způsob života a životní prostředí 4. porovná vhodné a nevhodné chování k životnímu prostředí 5. roztrždí základní druhy ovoce a zeleniny 	

Člověk a jeho zdraví		
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše a uplatňuje základní hygienické návyky 2. rozliší potraviny zdravé a méně vhodné ke konzumaci 3. uvede příklady zdravých a nezdravých návyků a činností v životě, v denním režimu 4. rozpozná úraz a nemoc, popíše možné obtíže při nemoci ze svých zkušeností 5. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 6. popíše základní části těla 	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince</p> <p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena</p> <p>krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu,</p>
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <p>ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</p> <p>ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, podle osnovy odhalí možná rizika 2. rozliší a popíše bezpečné a nebezpečné chování v dopravních situacích <ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, podle osnovy odhalí možná rizika 2. rozliší a popíše bezpečné a nebezpečné chování v dopravních situacích 	<p>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p> <p>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p>
Průřezová téma	<p>Osobnostní a sociální výchova – především v tematickém okruhu Lidé kolem nás, kde se řeší vhodné vztahy se spolužáky a dalšími lidmi.</p> <p>Výchova demokratického občana - také v okruhu Lidé kolem nás, kde žáci vytvářejí pravidla soužití ve skupině.</p> <p>Multikulturní výchova - lehce je obsažena v tematickém okruhu Lidé a čas, kde se učí o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí, seznamují s myty a pověstmi.</p> <p>Environmentální výchova – obsažena v okruhu Rozmanitost přírody, kde je učivo o ohleduplném chování</p>	

	k přírodě a ochraně přírody.
--	------------------------------

Výstupy pro 3. ročník

výstup	Indikátor	Učivo
Místo kde žijeme		
<p>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</p> <p>ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy</p>	<p>1. vytvoří jednoduchý plánek s vyznačením nebezpečných míst</p> <p>2. vysvětlí, komu bude volat na důležitá telefonní čísla a v kterých případech je použije</p>	<p>škola – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>domov - orientace v místě bydliště význačné budovy, dopravní síť</p> <p>obec – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce,</p> <p>naše vlast –domov, krajina, národ,</p>
<p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p>	<p>1. pojmenuje obec, kraj, stát, hlavní město významná místa v okolí</p> <p>2. podílí se na vypracování materiálu o historii obce</p>	
Lidé kolem nás		
<p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozliší blízké příbuzenské vztahy</p> <p>ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování</p> <p>ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</p> <p>ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem</p>	<p>1. vypráví o členech své rodiny, rozliší příbuzenské vztahy</p> <p>2. rozliší a pojmenuje rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí, projevuje toleranci ke spolužákům s různými odlišnostmi</p> <p>3. vyslechně odlišný názor</p> <p>4. dodržuje základní pravidla slušného a společenského chování, zhodnotí s pomocí jejich dodržování</p>	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny,</p> <p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace,</p> <p>chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p>vlastnictví – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti</p>

spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	1. vysvětlí náplň a význam různých povolání 2. vyjmenuje nejdůležitější výdaje domácnosti	
Lidé a čas		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností	1. správně určí, kolik je hodin na ciferníkových hodinách 2. určí počet sekund v minutách, minut v hodinách, počet hodin ve dnech 3. seřadí další jednotky času 4. přiřadí délku známých činností k časové jednotce 5. řadí události správně do skupin podle toho, zda se odehrávají v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodny kraj současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	1. uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 2. vyjmenuje některé rodáky a objasní stručně jejich význam 2. převypráví některé místní pověsti a báje	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	1. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 2. pojmenuje zvyky v průběhu roku 3. přiřadí vybrané státní svátky a významné dny k významu a události, která se k nim vztahuje	
Rozmanitost přírody		
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	1. roztrídí zeleninu do druhů, podle části, pro kterou se pěstují 2. roztrídí ovoce na malvice, peckovice a bobule	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých

<p>ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</p>	<p>3. uvede příklad jedlých, nejedlých a jedovatých hub 4. rozliší bylinky, keře a stromy, popíše základní části jejich těl 5. uvede společné znaky živočichů 6. rozliší skupiny živočichů podle jejich potravy 7. uvede základní charakteristiku savců, ptáků, ryb, plazů a obojživelníků a jejich zástupce</p>	<p>nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva</p>
<p>ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu</p>	<p>1. pojmenuje a charakterizuje části neživé přírody – horniny a nerosty, vzduch, půda, voda, světlo a teplo 2. objasní v základech význam neživé přírody pro život a jejich ochranu 3. nakreslí, popíše a vysvětlí koloběh vody v přírodě 4. rozliší a pojmenuje rozdíly ve skupenství látek, vody 5. pojmenuje základní jednotky hmotnosti, teploty, objemu, času, měřidla těchto veličin, některé z těchto veličin sám změří 6. provede pokusy s rozpustností látek 7. uvede příklady znečištění přírody a možných řešení</p>	<p>látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana životního prostředí</p>
<p>Člověk a jeho zdraví</p>		
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění</p>	<p>1. popíše obvyklý průběh návštěvy u lékaře, včetně preventivní prohlídky, pojmenuje běžné diagnostické metody 2. seřadí a pojmenuje jednotlivé etapy vývoje člověka 3. popíše podle obrázku základy první pomoci a prevence nemocí 4. podle obrázku pojmenuje části lidského těla 5. přiřadí základní vnitřní orgány k jejich funkcii 6. rozliší rozdíl ve stavbě těla muže a ženy 7. rozliší vhodné a nevhodné návyky v životním stylu a</p>	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince pěče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida) drobné úrazy a poranění,</p>

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla	výživě	prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	1. podle obrázků popíše ochranu před infekčními nemocemi parazity a zubním kazem 2. podle obrázku dopravní situace popíše, kdo se chová správně a kdo porušuje pravidla silničního provozu 3. přiřadí nejdůležitější dopravní značky k jejich významu	
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	1. simuluje komunikaci s operátory tísňových linek, 2. předvede, jak požádat o pomoc v situaci, kdy je to potřeba 3. při modelové situaci setkání s neznámým člověkem prokáže schopnost odmítnout chování, které by mu mohlo být nebezpečné	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	1. vysvětlí a v modelové situaci předvede, jak se chovat při mimořádných událostech	

Průřezová téma	<p>Osobnostní a sociální výchova – především v tematickém okruhu Lidé kolem nás, kde se řeší vhodné vztahy se spolužáky a dalšími lidmi.</p> <p>Výchova demokratického občana - také v okruhu Lidé kolem nás, kde žáci vytvářejí pravidla soužití ve skupině.</p> <p>Multikulturní výchova - lehce je obsažena v tematickém okruhu Lidé a čas, kde se učí o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, seznamují s mýty a pověstmi.</p> <p>Environmentální výchova – obsažena v okruhu Rozmanitost přírody, kde je učivo o ohleduplném chování k přírodě a ochraně přírody.</p>
-----------------------	---

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

vzdělávací předmět

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Realizuje se ve 4. a 5. ročníku. Navazuje na předmět prvouka, který se vyučuje v 1. až 3. ročníku. Výuka probíhá převážně učebně.

V předmětu Vlastivěda by měl učitel docílit, aby slovo „vlast“ nebylo pro žáka prázdným pojmem. Citlivě podané vyprávění o české zemi a její minulosti, o slavných osobnostech našich dějin by mělo v žácích vzbudit zdravou národní hrdost a pocit příslušenství k vlastnímu národu, touhu být v budoucnu užitečným členem lidské společnosti. V 5. ročníku vlastivědné učivo přesahuje hranice vlasti, žáci získávají první zeměpisné poučení o Evropě.

Důraz je kladen na aktivní činnosti. Cílem je dovést žáky k tomu, aby od memorování a opakování přešli k jiným způsobům učení (např. reprodukce s pomocí poznámek, vypravování na základě vlastních zkušeností z cestování...) Využívá potřebné učební pomůcky, filmy, exkurze, návštěvy muzeí a veřejných knihoven, obrazové materiály z vlastních cest.

Předmět Vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět**, který je rozčleněn do pěti tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy:

Místo kde žijeme – žáci poznávají region svého domova, příslušnost k větším územním celkům, rozvíjí se jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností, probuzí se jejich národní cítění a vztah k naší zemi a kultuře Důraz je kladen na dopravní výchovu a na utváření přímých zkušeností žáků.

Lidé kolem nás – žáci si postupně osvojují a upevňují základy chování a jednání mezi lidmi, seznamují se ze základními právy a povinnostmi a s problémy ve společnosti a světě, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Získávají prvotní poznatky a dovednosti občana demokratického státu.

Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a čase, učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase, učitel se snaží u žáků vyvolat zájem o minulost a kulturní bohatství země, o samostatné vyhledávání informací z dostupných zdrojů

Předmětem prolínají tato průřezová téma: **OSV, VDO, MuV, VMEGS**.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Viz klíčové kompetence

2 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Výstup pro 4. ročník	Indikátor	Učivo
Místo, kde žijeme		
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-01p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. porovná krajинu svého bydliště s jiným typem krajiny	domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace obec (město) , místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť Okolní krajina – světové strany, zemský povrch a jeho tvary, typy krajiny, vodstvo na pevnině, podnebí a počasí, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, obchod, služby a výroba
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírody v naší vlasti a v jiných zemích. ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	1. popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) 2. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti	Cestování
Lidé kolem nás		
ČJS-5-2-01 vyjadří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vydoví a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)	1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné	právo a rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie;, pomoc nemocným, sociálně slabým, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla

	rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich	slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce
Lidé a čas		
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 4. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany	Kulturní a přírodní památky ČR a našeho regionu
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji, vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky ve svém okolí.	1. řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v minulosti, současnosti, nebo budoucnosti 2. seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou 3.. zná důležité historické události v regionu, ve kterém žije	Orientace v čase- určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Báje, mýty a pověsti – minulost našich předků

Výstupy pro 5. ročník	Indikátory	Učivo
Místo kde žijeme ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam. ČJS-5-1-04p zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti	<p>1. se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky</p> <p>2. s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí</p> <p>3. navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral</p> <p>4. z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast</p> <p>5. porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem</p>	regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy. ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě	<p>1. vybere nejhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.)</p> <p>2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci</p> <p>3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt</p> <p>4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení</p> <p>5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa</p>	Mapy obecně zeměpisné a tématické – obsah, grafika, vysvětlivky Svět – kontinenty a oceány Evropa – přírodní podmínky, evropské státy, EU, cestování
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<p>1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu</p> <p>2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu</p> <p>3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu</p> <p>4. porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny</p>	Určování světových stran podle mapy a podle přírodních úkazů

<p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme 	<p>Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly.</p>
<p>Lidé kolem nás</p> <p>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor 	<p>Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace,</p>
<p>ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p> <p>ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí 2. v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí 3. vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení 5. objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) 	<p>Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie</p> <p>Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy.</p>
<p>ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním 	<p>Vlastnictví – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory a půjčky</p>

<p>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>	<p>placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz</p>	
---	--	--

Lidé a čas		
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<p>1. zanese časové údaje do časové osy</p> <p>2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje</p> <p>3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti</p>	Časová osa Dějiny jako časový sled událostí
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-04p zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	<p>1. pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov</p> <p>2. uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí</p> <p>3. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní</p> <p>4. s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní</p>	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
Průřezová téma	OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, národní cítění, vztah k naší zemi VDO – výchova k občanství, škola jako model demokratického společenství, základní principy demokratického systému, demokracie jako protiváha diktatury VMEGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, využívání poznatků a zkušeností získaných cestováním po Evropě MuV – kulturní diference – člověk jako součást etnika, lidské vztahy, škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějších sociálních a kulturních zázemí	

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

vzdělávací předmět

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

3 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Realizuje se ve 4. a 5. ročníku. Navazuje na předmět prvouka, který se vyučuje v 1. až 3. ročníku. Výuka probíhá v učebně a v terénu (v rámci přímého pozorování přírody).

V přírodovědě žáci poznávají rozdíly mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, výjimečnost člověka. V 5. ročníku učivo vrcholí poznatky o vesmíru, o naší zemi jako součásti vesmíru a odpovědnosti lidí za udržení životních podmínek na Zemi. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnost lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Důraz je kladen na aktivní činnosti, přímé pozorování, jednoduché pokusy. Opírá se o názorný materiál, obrazy, filmy, vycházky, exkurze, sběr materiálu, návštěvy muzeí atd. Využívá aktivity žáků k podnícení zájmu na cestě za dobrodružstvím poznávání.

Předmět Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět**, který je rozčleněn do pěti tematických okruhů.

Místo kde žijeme – žáci poznávají přírodu ve svém okolí, regionu, na základě poznávání svého okolí, vztahů a souvislostí v něm se učí chápat organizaci života v obci a společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Lidé kolem nás – žáci si uvědomují své postavení v rodině a ve škole, seznamují se svými právy a povinnostmi. Postupně si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se světem financí.

Lidé a čas – žáci se učí pracovat s časovými údaji (minulost, přítomnost, budoucnost) a kalendářem. Učí se orientovat v dějích a v čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Vychází se od nejznáměji událostí v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

Rozmanitost přírody – žáci objevují propojenosť a závislost živé a neživé přírody, uvědomují si odpovědnost lidí za ochranu přírody. Jsou vedení k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ni tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

Člověk a jeho zdraví – prostřednictvím poznávání svého těla žáci nastupují cestu k sebepoznání, uvědomují si osobní zodpovědnost za své zdraví a jeho hodnotu v životě člověka. Poznávají zdraví jako stav bio-psicho-sociální rovnováhy života. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci, první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Součástí výuky je kurz dopravní výchovy.

Předmětem prolínají tato průřezová téma: **EV, OSV, VDO.**

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:
Viz klíčové kompetence

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. ročník	PŘÍRODOVĚDA	
<i>Výstup</i>	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
ROZMANITOST PŘÍRODY		
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	1. žák rozliší přírodniny neživé (voda, vzduch, minerály, horniny) a živé (organismy: rostliny, živočichové, houby, bakterie)	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	2. žák na základě pozorování uvede příklady vztahů mezi živou a neživou přírodou 3. žák objasní základní podmínky pro život organismů 4. žák na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. žák využije výzkumné dovednosti pro sledování změn v přírodě a způsobu života rostlin a živočichů	voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosteny a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosteny, zvětrávání, vznik půdy a její význam
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	1. žák na základě společných znaků roztríďí dané organismy (rostliny, živočichy, houby)	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

<p>ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</p>	<p>2. žák na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu</p> <p>3. žák na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu</p> <p>4. žák vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev</p> <p>5. žák roztrídí organismy podle</p>	
<p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<p>1. žák pojmenuje základní projevy života</p> <p>2. žák na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné a čím se liší</p> <p>3. žák určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu</p> <p>4. žák roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků</p> <p>5. žák pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života</p>	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
<p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p>	<p>1. žák na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají</p>	rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata	2. žák objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana	rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ☐ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	3. žák vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují		
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	1. žák pozná a popíše některé laboratorní pomůcky	
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	2. žák použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. žák dodrží pracovní postup 4. žák provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 5. žák dodrží bezpečnost práce během experimentování	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		

<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>1. žák rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika</p>	<p>osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p>
<p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p>	<p>2. žák navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů</p>	<p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>
<p>ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</p>	<p>3. žák popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život</p> <p>4. žák popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu</p>	<p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>
<p>Průřezová téma</p>		<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>

5. ročník	PŘÍRODOVĚDA	
Výstup	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
MÍSTO KDE ŽIJEME		
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	1. žák popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.)	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	2. žák vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 3. žák porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období	1. žák na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru	vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	2. žák za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	1. žák uvede možná rizika vyplývající z některých přírodních jevů a změn v prostředí	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	2. žák vysvětlí, které mimořádné události související se specifickými přírodními jevy hrozí v místě jeho bydliště a školy, a v modelové situaci předvede, jak se chránit	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
	3. žák uvede, jakou mimořádnou událost může způsobit určitý přírodní jev	rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	1. žák pozná a popíše některé laboratorní pomůcky	
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	2. žák použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. žák dodrží pracovní postup 4. žák provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 5. žák dodrží bezpečnost práce během experimentování	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		

<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p>	<p>1. žák určí a pojmenuje části lidského těla</p>	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p>
<p>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</p>	<p>2. žák uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. žák rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. žák pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.)</p>	
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p>	<p>1. žák chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života</p>	
<p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>	<p>2. žák určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. žák podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života</p>	

<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<p>1. žák rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům</p>	<p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p>
	<p>2. žák navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne</p>	
	<p>3. žák zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí</p>	
	<p>4. žák objasní důležitost zdravého životního stylu a dodržování zásad pro zdravé prostředí</p>	
<p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>1. žák vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.)</p>	<p>návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>
<p>ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky</p>	<p>2. žák vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky</p>	
	<p>3. žák uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog</p>	
	<p>4. žák předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek</p>	

<p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<p>1. žák vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře</p> <p>2. žák uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu</p> <p>3. žák rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci</p> <p>4. žák zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny</p> <p>5. žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky</p>	
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>1. žák rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život</p>	<p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p>
<p>ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>2. žák uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít</p> <p>3. žák předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby</p> <p>4. žák z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění</p> <p>5. žák v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění</p>	

<p>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<p>1. žák pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci</p>	<p>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality</p>
<p>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<p>2. žák popíše tělesné změny a změny v chování, které u obou pohlaví nastanou v pubertě, a jak by k nim měl přistupovat</p>	
<p>3. žák úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví (vzájemný respekt a chování dle společenských zásad, ochrana vlastního soukromí a zdraví, bezpečné způsoby sexuálního chování)</p> <p>4. žák v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné</p>		
<p>Průřezová téma</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>	

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**

vzdělávací předmět

DĚJEPIS

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis je začleněn do výuky na 2. stupni základní školy, přímo navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která je realizována na 1. stupni.

Prostřednictvím vyučovacího předmětu dějepis se žáci snaží poznat dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamují se s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřují se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Největší pozornost je věnována poznávání českých dějin, které ale nejsou vytrhovány z kontextu významných kapitol dějin evropských i světových. Je podporováno myšlení v širších rovinách, kdy žáci vyhledávají, porovnávají, rozebírají historické jevy a děje na pozadí různých historických událostí. Žáci jsou směrováni k tomu, aby vždy rozuměli „příběhu“, s kterým jsou seznamováni. Učivo je často provázáno s jinými obory. Využívají se schopnosti práce s mapou ze zeměpisu, propojují se výtvarné, hudební a literární styly a slohy. V oblastech vědeckých a technických se využívá znalostí z fyziky, matematiky, přírodopisu nebo chemie.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět dějepis je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. třídy dvě vyučovací hodiny týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a společnost a ze vzdělávacího oboru Dějepis v RVP ZV**.

Dějepis se vyučuje převážně v odborné učebně, která je společná i pro výuku přírodopisu a zeměpisu. Využíváme možnosti spolupráce s místní knihovnou a radnicí. Přejímání informací, schopností a postojů ve škole je příležitostně podporováno návštěvami místních i okolních muzeí, galerií, archivů a památek. K celkovému formování historického vědomí žáků přispívají i informace a postoje získané mimo školu, například na rodinných výletech, z četby nebo sledováním televizních dokumentů.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová práce (s využitím dějepisných map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- Kooperační formy výuky

- Návštěvy muzeí, galerií, archivů, knihovny, radnice
- projekty a projektové dny
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz Klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová téma:

EV

- vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS

- jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV

- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice

MDV

- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

MKV

- lidské vztahy
- multikulturalita
- kulturní a náboženská diference

VDO

- občan, občanská společnost a stát
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- princip soc. smíru a solidarity

VMEGS

- jsme Evropané
- objevujeme Evropu a svět
- naše vlast a Evropa

MV

- tvorba mediálního sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</p> <p>D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</p>	<p>1. uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost</p> <p>2. popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny - historický čas a prostor
<p>D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p>	<p>1. uvede příklady zdrojů informací o minulosti</p> <p>2. pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti</p>	
<p>D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<p>1. uvede příklady zdrojů informací o minulosti</p> <p>2. pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti</p>	

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>D-9-2-01p má představu o rozdílech ve způsobu života pravěkých a současných lidí</p> <p>D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovů, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</p>	<p>1. porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí</p> <p>2. pojmenuje na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí</p> <p>3. objasní, z jakých materiálů lidé vyráběli v pravěku své nástroje</p> <p>4. popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území</p>	<ul style="list-style-type: none"> - člověk a lidská společnost v pravěku
<p>D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>	<p>1. objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka</p> <p>2. uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů</p>	

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</p>	<p>1. charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací</p> <p>2. vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi</p> <p>3. vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
<p>D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p>	<p>1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací</p> <p>2. na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití</p>	
<p>D-9-3-03 demonstriuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a, zrod křesťanství</p> <p>D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací</p>	<p>1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa</p> <p>2. na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost</p> <p>3. jmenej příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace</p> <p>4. charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace</p> <p>5. pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství</p>	
<p>D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p> <p>D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací</p>	<p>1. uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací</p> <p>2. u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva</p> <p>3. popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice</p>	

Výstup pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	1. časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států 3. vyjádří svými slovy úlohu středověkých států	- nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území uvede základní informace z období počátků českého státu	1. charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie 3. charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století	- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	1. určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti 2. popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku 3. vysvětlí pojem kacírství	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-4-04p rozděl období rozkvětu českého státu v	1. popíše sociální strukturu agrární středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 2. popíše sociální strukturu městské středověké společnosti v	- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev

Výstup	Indikátor	Učivo
<i>době přemyslovské a lucemburské uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</i>	našich zemích v období od 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní	- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	1. popíše hlavní středověké hospodářské a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst 2. porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku 3. rozpozná románské a gotické kulturní památky 4. uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu	
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	1. charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice 2. vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev 3. objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí 4. uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby	- renesance, humanismus - husitství, reformace a jejich šíření Evropou - zámořské objevy a počátky dobývání světa
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	1. popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14.–15. století 2. pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české 3. uvede na příkladech názory reformního církevního hnutí 4. pojmenuje předchůdce a stoupence Jana Husa v církevních reformách 5. vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa 6. jmenej hlavní body programu husitského hnutí 7. uvede nejvýznamnější události husitského hnutí	- český stát a velmoci v 15. – 18. století

Výstup	Indikátor	Učivo
	8. popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách	
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-03p popíše důsledky objevních cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	1. uvede období a příčiny zámořských objevů 2. popíše přehledně průběh zámořských objevů 3. uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět	
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-04p, D-9-5-05p má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	1. popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století 2. popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století 3. vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století	- třicetiletá válka - barokní kultura a osvícenství
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	1. uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu 2. vyjmenuje příčiny třicetileté války 3. popíše hlavní etapy a události třicetileté války 4. popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu	
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	1. uvede příklady kulturních stylů v 16.–18. století v Evropě a v českých zemích 2. ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je 3. uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16.–18. století v místním regionu	

Výstup pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	1. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	1. popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. stručně popíše průběh napoleonských válek 3. uvede změny v Evropě po napoleonských válkách 4. uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou revoluci)	národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-03p má přehled o jednotlivých historických událostech v naší zemi v 19. století D-9-6-03p zná nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	1. popíše cíle českého národního obrození 2. uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími	politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi vel mocemi a vymezí význam kolonií	1. popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. vyjmene hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů	kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi vel mocemi, kolonialismus

Výstup pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-01p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války D-9-7-01p má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky	1. pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce 2. popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 3. uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách	- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	1. vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. pojmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám	
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-03p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války	1. rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů	- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války	1. vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holokaustu	- druhá světová válka, holokaust
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	1. popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami	- situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj;

Výstup	Indikátor	Učivo
D-9-7-05p má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky	2. objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky 3. uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939	politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků D-9-8-01p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	1. uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. uvede hlavní konflikty z období studené války 5. popíše politiku Československa v období studené války	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	1. uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. pojmenuje přední členské státy Severoatlantské aliance 4. pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie	- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	1. objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z	- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky

Výstup	Indikátor	Učivo
	hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	1. uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni	<ul style="list-style-type: none"> - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**

vzdělávací předmět

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přiblížuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Časově je Výchova k občanství vyučována v 6. - 9. ročníku, vždy jedna hodina týdně.

Výchovně vzdělávací strategie

Viz Klíčové kompetence

6. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	1. pozná a popíše státní a národní symboly ČR 2. vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR 1. uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci 3. na příkladech objasní assertivní, pasivní a agresivní chování 4. navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty	naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	1. uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	1. uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky 2. vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu

		principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu;
--	--	---

7. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	1. rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení 2. diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	1. Chová se přiměřeně k věku a aktuální situaci 2. Používá slova jako: prosím, děkuji, dobrý den.	kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		

<p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním platněním</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede složky osobnosti, které ji charakterizují 2. vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí 3. popíše chování osob s různým temperamentem 4. objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti 5. objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince 6. sestaví svůj žebříček hodnot 	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ <p>VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech 2. diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví 	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO <p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-02p má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti</p> <p>VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy</p> <p>VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou 	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
<p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady základních principů demokratického řízení státu 2. diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu 3. uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě 	

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04p zná základní práva a povinností občanů	1. vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb 3. uvede příklady činnosti místního zastupitelstva	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-01p ví o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování	1. uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU 2. uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR

8. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujmá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	1. popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu 2. objasní důsledky lidské nesnášenlivosti 3. navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
 VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujmá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	1. na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy 2. diskutuje o předsudcích a stereotypech narušujících mezilidské vztahy 3. popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance 4. projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	1. uvede složky osobnosti, které ji charakterizují 2. vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí 3. popíše chování osob s různým temperamentem 4. objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti 5. objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince 6. sestaví svůj žebříček hodnot	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	1. uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci 2. objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci 3. rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání	

	překážek 4. vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli	
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	1. v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy 2. navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	1. na příkladu popíše potřebu sebeovládání 2. objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností 3. objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru 4. popíše své životní cíle a plány	
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	1. uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech 2. diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02p má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	1. vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus; význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	1. uvede příklady základních principů demokratického řízení státu 2. diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu	

	3. uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě	lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04p zná základní práva a povinností občanů	1. vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb 3. uvede příklady činnosti místního zastupitelstva	právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	1. na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby 3. uvede příklady základních lidských práv 4. diskutuje o ochraně základních práv a svobod 5. na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu	protiprávní jednání – druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-06p má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	1. vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů 2. popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví 3. popíše vznik a zánik pracovního poměru 4. pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy 5. vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství	právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy	1. Uvede vybraný globální problém současnosti a vyjádří na něj svůj názor, 2. Popíše příčiny a možné důsledky vybraného globálního problému	globalizace – projevy, významné globální problémy
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	1. objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 2. popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí	

	3. diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni	
--	--	--

9. třída

VÝSTUPY DLE RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	1. popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu 2. objasní důsledky lidské nesnášenlivosti 3. navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí volba povolání a možnosti vzdělávání
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodářnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi VO-9-3-02p má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	1. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 2. objasní rozdíl mezi vyrovnáným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti 3. vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti 5. vysvětlí zásady hospodářnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví peníze – formy placení; hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozloží pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi		jejich odlišnosti; význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-03p na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	1. na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení 2. vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 3. vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty 4. diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	 principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům	1. popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb 2. na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým 3. uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	1. na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 2. na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů	
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	1. objasní princip nabídky a poptávky 2. na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu 3. na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá 4. vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí	1. uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu	

příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	2. uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	1. na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě 2. na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu 3. na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci 4. na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	1. uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují 2. uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení 3. diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení	základní práva – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu	1. vyjmenuje orgány právní ochrany občanů 2. na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů 3. uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací	1. vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin 2. uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků 3. uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestních činů	
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	1. uvede příklady korupčního jednání 2. diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke	

	korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	<p>1. popíše některé globální problémy 2. zformuluje osobní názor na některé globální problémy 3. diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů</p>	evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

vzdělávací předmět

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu.

Vyučovací předmět fyzika se vyučuje od 6. do 9.ročníku celkem 7 hodin

6.ročník – 1 hodina

7.ročník – 1 hodina + 1 disponibilní hodina

8.ročník – 1 hodina + 1 disponibilní hodina

9.ročník – 1 hodina + 1 disponibilní hodina

Výuka probíhá v celé třídě. Výuka seznamuje žáky s přírodními ději, snaží se aby je uměli vysvětlit pomocí f. zákonů. Žáci počítají jednoduché úlohy (o pohybu, práci, energii...).

Žáci konají některé jednoduché pokusy, pozorují přírodní děje, učí se zapojovat jednoduché el.obvody,učí se měřit f. veličiny. Učivo fyziky navazuje na výuku předmětu přírodověda na 1. stupni a učivo více prohlubuje a matematizuje. Výuka probíhá v odborné učebně F-Ch.

Předmět fyzika je úzce spjatý s matematikou(výpočty, grafy...), chemií (stavba atomu, elektrolýza, jaderné reakce...) , přírodopisem (astronomie, optika....), zeměpisem (sluneční soustava , magnetické pole Země..)

Výchovné a vzdělávací strategie.

Viz klíčové kompetence

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa <i>F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokáže pro každou veličinu zvolit vhodné měřidlo 2. Hodnotu dokáže správně odečíst a určit odchylku měření 3. Zná pro každou veličinu její základní jednotku a odvozené jednotky, dokáže je vzájemně převádět 4. Dokáže vyjmenovat příklady, kde se měření veličin v praxi používá. 5. Dokáže spočítat plochu a objem jednoduchého tělesa 	Měřené veličiny: - délka -objem -hmotnost -teplota -čas
F 9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	1. vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápacího v uzavřené místnosti	Částicové složení látek Brownův pohyb
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysvětlí princip měření teploty teploměrem 2. Objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost 3. Na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody) 	Roztažnost látek změnou teploty
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa 2. vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu) 	Měření objemu a hmotnosti Práce s tabulkami a grafy Experimentální stanovení hustoty látek

<p>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zná základní schematické značky elektrických součástek 2. Dokáže pomocí těchto schematických značek zakreslit jednoduchý elektrický obvod a ten pak sestavit i z reálných součástek 3. Určí, kdy obvodem prochází el. proud a jak se to projevuje 4. Ví, co je to zkrat a co ho způsobuje 	<p>Schematické značky Jednoduché elektrické obvody</p>
<p>F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči nebo izolanty 2. Ví co je podstatou elektrického proudu a kde elektrický proud vzniká 	<p>Elektrický proud a obvod Zdroj napětí, spotřebič Vodiče a izolanty</p>
<p>Průřezová téma</p>	<p>Grafy změn venkovní teploty-jejich vytváření a vyhodnocení. Domácí elektrospotřebiče Nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p>	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu <i>F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům 2. na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý 3. vysvětlí rozdíl mezi rychlosí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlosí nerovnoměrného pohybu 	Klid a pohyb tělesa, rovnoměrný, nerovnoměrný, přímočarý, křivočarý pohyb a otáčivý pohyb
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles <i>F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočáreho pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlosť) hodnotu veličiny třetí (s použitím tabulek pro základní školu) 2. rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase 	Rychlosť rovnoměrného pohybu, dráha rovnoměrného pohybu, průměrná rychlosť nerovnoměrného pohybu
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici <i>F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso 2. uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly 3. aplikuje své poznatky o silách při vysvětlení funkce vybraných jednoduchých strojů (páka, kladka) 	Skládání sil stejněho a opačného směru, rovnováha dvou sil, skládání různoběžných sil, těžiště tělesa, výpočet sil na páce a kladce
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů <i>F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon 2. popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce 	Pascalův zákon, hydraulické zařízení, hydrostatický tlak, atmosférický tlak, měření a změny atmosférického tlaku, tlak plynu v uzavřené nádobě

	3. popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi 4. objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi	
Průřezová téma	Laboratorní práce-výpočet rychlosti tělesa Hledání vlakového spojení na internetu.	

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
Z-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	1. vypočítá výkon ze zadané práce a času 2. objasní pojem účinnost	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	1. posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie) 2. posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí	Pístový spalovací motor Tryskový motor Parní turbína Větrná turbína Solární článek Jaderná energetika
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-02p zná zdroje elektrického proudu	1. rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí 2. změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu 3. změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu	Stejnosměrný proud Střídavý proud Voltmetr Ampérmetr Bezpečná práce s elektrickými zařízeními
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a	1. uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve	Zvukový rozruch

<p>kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p><i>F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i></p>	<p>kterém žije</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku 3. vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlosť šíření zvuku v různých prostředích 	<p>Šíření zvuku prostředím</p> <p>Tón</p> <p>Rezonance</p> <p>Odraz zvuku na překážce,</p> <p>Ozvěna; pohlcování zvuku</p>
<p>F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p> <p><i>F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku 2. popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů 3. uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí 	<p>Zdroje hluku</p> <p>Ochrana před nadměrným hlukem</p>
Průřezová téma		Laboratorní úlohy – měření elektrického napětí, proudu a odporu v obvodu

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ol style="list-style-type: none"> uveďte příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci popište jev elektromagnetické indukce uveďte příklady využití transformátoru v praxi 	Elektromagnet Elektromotor Elektromagnetická indukce Střídavý proud Transformátor Rozvodná elektrická síť
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	<ol style="list-style-type: none"> uveďte příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu popiše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona 	Elektromagnetické záření Zdroje světla Odraz světla
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ol style="list-style-type: none"> vysvětlí, kdy dochází k lomu světla rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice) rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností 	Rychlosť světla Lom světelného paprsku Spojky a rozptylky
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce	<ol style="list-style-type: none"> vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od 	sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze

<p>a měsíců planet kolem planet</p> <p>F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci</p> <p>- si osvojí základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</p>	<p>Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce 3. jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází 	
<p>Průřezová téma</p>	<p>Laboratorní práce z fyziky - transformátor</p> <p>Projektová výuka fyziky</p> <p>Samostatné vyhledávání informací</p>	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

vzdělávací předmět

CHEMIE

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmu a zákonitostí na příkladech směsi, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.
- Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy
- Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Viz klíčové kompetence

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek <i>CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek</i>	1. rozliší skupenství látek 2. pojmenuje změny skupenství látek 3. porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látok 4. určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě	Hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, odolnost látek vlivu prostředí
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látok, se kterými zatím pracovat nesmí <i>CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i>	1. uvede zásady bezpečné práce v laboratoři 2. na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky 3. popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři 4. pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá 5. prakticky provede ředění roztoku kyseliny/hydroxidu s využitím takové/ho kyseliny/hydroxidu, se kterou/kterým může běžně pracovat	Bezpečná práce s chemickými látkami Ochranné pracovní pomůcky
CH-9-2-01 rozlišuje chemické látky a směsi <i>CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky</i>	1. uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí 2. rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé 3. uvede příklady směsí a čistých látok	Stejnорodé a různorodé směsi, suspenze, emulze, aerosol
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	1. samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek 2. vysvětlí princip usazování a destilace na konkrétním příkladu 3. aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života 4. prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném osobním životě (dekantace,	Filtrace, destilace, chromatografie

	filtrace, krystalizace)	
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu <i>CH 9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství 2. vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství, a uvede, jak se změny skupenství nazývají 3. uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody 4. uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí 5. vysvětlí význam vody pro život na Zemi 5. žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda 	Vodní hospodářství státu Péče o vodu Zdroje vody
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly 2. popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu 3. uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu 	Periodická soustava prvků (PSP) Stavba atomu
CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <i>CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti; uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 2. rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy 3. uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů 	Periodická soustava prvků (PSP)
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů 	Názvosloví chemických sloučenin Nejdůležitější chemické vlastnosti těchto

<p>vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p><i>CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i></p>	<p>a solí</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí 3. vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou 4. popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích 5. rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy 6. posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí 	<p>sloučenin</p>
<p>CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</p> <p>- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</p> <p><i>CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</i></p> <p><i>- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH 2. prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě 3. uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě 	<p>Měření pH pomocí indikátorového papírku První pomoc při poleptání</p>
<p>CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p><i>CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie</i></p> <p><i>CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší fosilní a ostatní paliva 2. uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů 3. uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy 4. uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn 	<p>Uhlí Ropa Zemní plyn Bioplyn</p>
<p>CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zařadí uhlovodíky mezi organické látky 	<p>Jednoduché uhlovodíky - struktura, vlastnosti</p>

uveďe jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ol style="list-style-type: none"> 2. užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků 3. popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků 4. uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků 5. uvede příklady zdrojů uhlovodíků 	
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uveďe jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny 2. popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí 3. jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti 4. zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka 5. uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu 	Halogenderiváty Dusíkaté deriváty Alkoholy Kyslíkaté deriváty Karboxylové kyseliny Estery Soli
Průřezová téma		

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání <i>CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i>	1. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí 2. pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí 3. rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí	Reaktanty-produkty, chemická vazba, elektronegativita, exotermická - endotermická reakce, látkové množství
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	1. popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlosť chemické reakcie 2. popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin 3. popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin	chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích láttek, katalýza
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení <i>CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i>	1. vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku 2. navrhne přípravu roztoku daného složení v domácnosti	Hmotnostní a objemový zlomek
CH 9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	1. uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požáru 2. popíše správné chování při požáru 3. rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných láttek 4. rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích	Požární ochrana
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých láttek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	1. jmeneje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti 2. zhodnotí význam plastů z hlediska praktického	Nakládání s chemickými látkami a přípravky Ochrana zdraví a životního prostředí při práci s chemickými látkami a přípravky

<p><i>CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka</i></p>	<p>využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti 4. popíše vliv mycích a čisticích prostředků na životní prostředí 5. jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití 6. porozumí základním instrukcím uvedeným v příbalových letácích léčiv 7. uvede příklady zákonné i nezákonné prodávaných omamných a návykových látek 8. popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus 9. uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu 10. popíše zásady chování při nadměrném znečištění ovzduší, vody a půdy 	<p>Toxikologie</p>
<p>CH 9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</p> <p><i>CH 9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka 2. uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka 3. uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka 4. uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam pro člověka 	<p>Výživa člověka</p>
<p>CH 9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p><i>CH 9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady prvotních a druhotních surovin významných pro chemickou výrobu 2. zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů 	<p>Odpadové hospodářství Recyklace Ochrana životního prostředí</p>

<i>druhotných surovin</i>	3. popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka	
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova	
	Multikulturní výchova	
	Environmentální výchova	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

vzdělávací předmět

PŘÍRODOPIS

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. ročníku 1 hod běžnou a 1 hod z disponibilní dotace a v 9. ročníku jednu hodinu týdně z běžné časové dotace.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- - chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- - fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- - zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, národní parky

Předmětem prolínají průřezová téma:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostření (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování
- biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Viz klíčové kompetence

Ročník: 6.

6. ročník		PŘÍRODOPIS
Výstup	<i>Indikátor</i>	<i>Učivo</i>
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	1. rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života	2. rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně) 3. rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) 4. uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty 5. vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek) 6. objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) 7. uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínu vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity)	
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	1. vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady 2. vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	1. uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě 2. uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů 3. uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů	

<p>P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p> <p>P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka 	<p>1. vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě</p>	
BIOLOGIE HUB		
<p>P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<p>1. podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody</p>	houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
<p>P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</p>	<p>2. rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků</p>	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - BEZOBRATLÍ		
<p>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<p>1. uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukovců, korýšů, hmyzu/)</p>	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
<p>P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<p>2. uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů</p>	
	<p>3. vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí</p>	
	<p>4. uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.)</p>	

	5. vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady	
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	1. uvede příklady skupin bezobratlých	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	2. zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz),	
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	1. uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity	projevy chování živočichů
P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	2. uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období 3. uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	1. uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	2. objasní význam biologické rovnováhy 3. uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek 4. vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu	2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	
Průřezová téma		Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova

7. ročník

PŘÍRODOPIS		
Výstup	Indikátor	Učivo
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - STRUNATCI		
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	1. uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců)	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	2. uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů 3. vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla při měnících se podmínkách vnějšího prostředí 4. uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.)	
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	1. uvede příklady skupin obratlovců	
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	2. zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách	
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	1. uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity	projevy chování živočichů
P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování	2. uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období	

živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	3. uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	1. uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	2. objasní význam biologické rovnováhy 3. uvede příklady obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi 4. uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční 5. uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek 6. vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	
BIOLOGIE ROSTLIN		
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	1. rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla 2. uvede příklad pletiva v orgánech rostliny 3. rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné)	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	1. uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh	fiziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	2. objasní význam fotosyntézy pro život 3. objasní význam dýchání pro život rostlin 4. rozliší děje v rostlině probíhající za světla (photosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání)	

	5. uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování	
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	1. zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné)	systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	2. přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu	2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	(případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova	

8. ročník

PŘÍRODOPIS			
8. ročník	Výstup	Indikátor	Učivo
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	1. určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka		anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (operná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	2. popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti 3. vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou 4. objasní způsob získávání informací o okolním prostředí		
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	1. uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů		fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	2. uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru 3. má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	1. vysvětlí vznik a výživování plodu v těle matky		
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince	2. vyzodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky 3. objasní důležitost péče o novorozené 4. charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života		
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	1. uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby		nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie; životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje	2. vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka		

zásady jejich prevence a léčby		
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy.
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova	

9. ročník

9. ročník	PŘÍRODOPIS	
Výstup	Indikátor	Učivo
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	1. uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny	nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	2. rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomocí určovacích pomůcek	
P-9-6-02 rozlišuje důsledky důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	1. uvede vznik a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou	vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky
P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	2. rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí	
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	1. uvede rozdíl mezi počasím a podnebím	podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	2. vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny	mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
	3. uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů	
	4. charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy	
	5. charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a	

	ochranu před nimi	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	1. uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody 2. vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému 3. uvede příklady různých vztahů mezi organismy	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	1. rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady	
P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému	2. vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém 3. vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě	
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	1. vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladních	
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	2. vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem 3. vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům	
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	1. posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky	2. uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému	

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	3. navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat	
	4. vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	(případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy
Průřezová téma	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Environmentální výchova Mediální výchova	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

vzdělávací předmět

ZEMĚPIS

3.1 ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Moderní zeměpis integruje poznatky přírodních, společenských a technických oborů o krajinné sféře. Vedle poznávání prostorových aspektů přírodního prostředí seznamuje žáky rovněž s problémy sociálního prostředí, s uspořádáním (organizací) lidské společnosti v konkrétních krajinách, s rozmístěním obyvatelstva, s převažujícími hospodářskými činnostmi v konkrétně vymezených územích (regionech) a s interakcí mezi lidmi a přírodou. Analyzuje procesy působení lidských aktivit ve vztahu k přírodnímu a sociálnímu prostředí a procesy související s rozvojem hospodářské sféry společnosti. Vychází ze srovnání a klasifikace států podle různých hledisek.

3.2 Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9.ročníku. V 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (geografie) v RVP ZV**.

Zeměpis se vyučuje převážně v odborné učebně, která je společná i pro výuku přírodopisu a dále se využívá například pro hodiny dějepisu. Praktická cvičení probíhají i v okolí školy nebo ve volné krajině.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- Kooperační formy výuky
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty a projektové dny
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiélem

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz kapitola Klíčové kompetence.

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	1. rozpozná geografické informace 2. vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích 3. vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	1. doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy 2. vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy	komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvně značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	1. objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů 2. vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmata, pásmový čas, datová hranice, smluvný čas

Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země	3. vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce 4. vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život organismů a lidí	
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	1. přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry 2. vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině 3. ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu	
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost	1. rozliší síly, které utvářely a utvázejí zemský povrch 2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí 3. na mapách určí a ohraňcí podnebné pásy 4. vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství 5. vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí 6. pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí 7. vysvětlí svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů 8. vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem 9. srovná dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa 10. rozliší s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd 11. uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost 12. vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový výskyt na Zemi	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmata, pásmový čas, datová hranice, smluvný čas cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu		

<p>Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu 	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p>
<p>Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací 4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií 	
<p>Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p>Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny) 	

Výstup pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	<p>1. lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony) světa</p> <p>2. vymezí ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>3. vysvětlí svými slovy ve vybraných regionech světadílů jejich přírodní a společenské charakteristiky</p> <p>4. srovná regiony světadílů podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií</p>	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	<p>1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů)</p> <p>2. porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek</p>	
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je	<p>1. vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů</p> <p>2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí</p>	

příčinou zásadních změn v nich	3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech 4. vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí	
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací 4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině		

Výstupy pro 8. ročník

Výstupy	Indikátory	Učivo
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) 2. porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	1. vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů 2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech 4. vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí	
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu,	1. vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů 2. zařadí místní region do příslušného kraje a do vyšších územních celků	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomicke charakteristiky s důrazem na specifika regionu

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	3. reprodukuje perspektivy místního regionu	důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy Z-9-6-03p zná přírodní podmínky České republiky, popíše povrch a jeho členitost Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	1. vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie 2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky 3. porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (například HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) zahraničními státy	
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	1. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony 2. vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje 3. objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky	
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a	1. vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států 2. svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii	

nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu		
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací 4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině		

Výstupy pro 9. ročník

Výstupy	Indikátory	Učivo
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace,	<p>1. porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů</p> <p>2. svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek</p> <p>3. porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa</p> <p>4. vysvětlí svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.)</p>	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	<p>1. vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel</p> <p>2. popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí</p> <p>3. svými slovy jmeneje specifika života na venkově a ve městě</p> <p>4. svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem</p>	regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska
Z-9-4-02p ví, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace		
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	<p>1. rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích</p> <p>2. lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy</p> <p>3. popíše složky a funkce světového hospodářství</p> <p>4. svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí</p> <p>5. vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém</p>	

	hospodářství	
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	1. vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby 2. vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	1. zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) 2. jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa 3. vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí	
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	1. lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě 2. pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí 3. uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací	
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	1. vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností	krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti
Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin		
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	1. ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 2. objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na	

Z-9-5-02p zná příklady přírodních a kulturních krajinných složek	rozmanitost přírody (biodiverzitu) 3. vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) 4. reprodukuje příklady vlivu lidských faktorů na změny v biomech 5. interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	1. reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 2. vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajину, přímých i nepřímých 3. popíše princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy 4. vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit 5. objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy 6. vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života	
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

	<p>3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací</p> <p>4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce)</p> <p>5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií</p>	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	<p>1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině</p> <p>2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací</p> <p>3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)</p>	
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině		

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

vzdělávací předmět

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1.-9. ročníku jednu hodinu týdně.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- skupinová práce (s využitím hudebních nástrojů a dalších pomůcek, pracovních listů, odborné literatury a internetu)
- kooperační formy výuky
- projekty a projektové dny
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, zvukovým a obrazovým materiélem
- výuka na školním pozemku a v přírodě

- vycházky a exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie, klíčové kompetence

Viz klíčové kompetence

Učivo

- **VOKÁLNÍ ČINNOSTI**

pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falset apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách

intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem

hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písňě či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby

rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií

z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písňě pomocí grafického (notového) záznamu

reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

- **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI**

hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)

záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby

vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

- **HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI**

pohybový doprovod znějící hudby – taktování, tanecní kroky, vlastní pohybové ztvárnění

pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace

pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické

orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

- **POSLECHOVÉ ČINNOSTI**

orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla

hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)

hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům

interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohou a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí

Průřezová téma

Předmět Hudební výchova integruje průřezová téma a jejich okruhy:

- *OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA* - kreativita, psychohygiena, komunikace
- *VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH* - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
- *MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA* - kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ
- *ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA* - vztah člověka k prostředí
- *MEDIÁLNÍ VÝCHOVA* - fungování a vliv médií ve společnosti

Výstupy 1. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	1. Zazpívá 5 jednoduchých písní 2. Snaží se o správné nasazení tónů a výslovnost 3. Zpívá ve skupině s oporou učitelova hlasu nebo nástroje	Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4

Výstupy 2. ročník

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Pozná v hudbě jednoduché hudební nástroje	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby	1. Reaguje na jednotlivé rytmické změny 2. Aktivně poslouchá jednoduchou hudbu 3. Zazpívá 10 lidových písni, pokusí se i o umělou	Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
Průřezová téma	OSV – rozvoj smyslového vnímání, a kreativity, estetika chování, mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředek komunikace a osvojování světa VDO – vztah k domovu, vlasti – místopisné zařazení písni EV – písni o vodě, přírodě...	

Výstupy 3. Ročník

<p>HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny při rytmizaci říkadel a při zpěvu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zatancuje tanečky 2. Pohybově vyjadřuje výraz a náladu písni 3. Tancuje ve dvojici 4. Spojuje hudbu a rytmus s pohybem 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p>
<p>HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</p> <p>HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel při zpěvu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zazpívá 10 lidových písni ve skupině 2. Pokusí se o sólový zpěv 	<p>Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu</p>
<p>HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>	Doprovází jednoduché písni na Orffovy nástroje	<p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p>

Výstupy 4. Ročník

<p>HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>HV-5-1-01p zpívá písňě v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písni 	<p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď apod.)</p> <p>Záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni.</p>
<p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudebou</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. píseň či melodii zahraje, zapívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí) 	<p>Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>
<p>HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni</p> <p>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písni 3. zahraje úryvek zvolené písni či skladby 4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci 	<p>Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů</p> <p>Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p>
<p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové 	<p>Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová</p>

písně či skladby	formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky	forma, rondo, variace Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písni - frázování	1. vybere ze znějících hudebních ukázk skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písni jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písni, rytmickou figurou vycházející z písni apod.) 2. vytvoří k zahránému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závěti 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo	Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher, a doher s využitím tónového materiálu písni, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma (a-b)
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázku tanečních kroků u známých tanečních písni (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písni	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
Průřezová téma	VMEGS – prohlubuje porozumění k evropským kulturním kořenům, písni jiných národů MV – využívá potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času	

Výstupy 5. ročník

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-01p doprovází písňe pomocí ostinata	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv deklamace, techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách nácvik písni ze zpěvníků
		hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orfeova instrumentáře
		vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje
HV-9-1-02 uplatňuje získané převecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písni	toleruje hudební projev spolužáků	hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písň</p>	volí a vytváří jednoduché doprovody k nacvičeným písním	pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách intonace a vokální improvizace hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
<p>HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p> <p>HV-9-1-04p</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl 	dle svých individuálních možností realizuje písň různých žánrů	rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti taktování, taneční kroky hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	na základě místní folklórní tradice se pokusí o pohybový doprovod	pěvecký projev rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti práce s nejméně 10 novými písňemi práce s hlasem v období mutace využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků) pohybové vyjádření hudby, choreografie - pokus o vlastní ztvárnění hudby pohybem taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku místní lidové tance
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	dokáže aktivně naslouchat hudbě různých žánrů	jednotlivé hudební styly poučení o uměleckých stylech v historických souvislostech seznámení s nejznámějšími skladbami vybraných autorů, přehled díla život autora interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudě a preferencí

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokální projev práce s minimálně 10 písňemi posazení hlasu po období mutace hlasová nedostatečnost a způsoby její nápravy diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem poznatky z hudební teorie hudební díla v souvislosti s dobou a životem skladatele slovní charakteristika poslouchaného díla vytváření vlastních soudů a preferencí (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění	vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění	hudební představivost - reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy dopravody zpěvu žáky hrajícími na hudební nástroj předvedení možností jednotlivých nástrojů druhy umění vývoj české populární hudby – polka, Kmoch, Voskovec – Werich – Ježek, Suchý – Šlitr, folk, country, bigbeat, pop music, disco, hip hop ...

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

vzdělávací předmět

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova směřuje k rozvíjení smyslové citlivosti, pozorování okolního světa a uplatňování subjektivity. Učí žáky vnímat i výtvarnou hodnotu zdánlivě všedních věcí, přistupovat k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápat ho jako způsob poznání a komunikace. Využívání různých uměleckých vyjadřovacích prostředků, včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií, vede k rozvíjení smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična, prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře. Vědomé využívání výrazových prostředků je nezbytné k získání uceleného souboru výtvarných dovedností. Výtvarnými prostředky vyjadřuje žák svoje pocity a prostoje. Spoluúčast žáků i učitele podporuje konstruktivní porovnání a komunikaci v širším slova smyslu.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. Třídě. V šesté a deváté dvě hodiny týdně, v sedmém a osmém třídě jednu hodinu týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura a ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova v RVP ZV**.

Výtvarná výchova se vyučuje převážně v kmenových třídách nebo v okolí školy. Využíváme možnosti spolupráce s místní knihovnou a radnicí (přednášky, výstavy). Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Žák je veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

Výuka probíhá v budově i mimo budovu školy. Žáci pracují individuálně, osobitě se vyjadřují k zadanému tématu. Při řešení kolektivního úkolu pracují ve skupině. Předmět výtvarná výchova je propojen s ostatními předměty, např. matematika (rovnoběžné zobrazování, perspektiva), český jazyk (ilustrace, texty, slogan, popis kresby či děje), dějepis (náměty z historie, slohy, staré typy písma apod.), přírodopis (rostlinné a živočišné motivy, struktury živých i neživých organismů), ekologická téma.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Viz klíčové kompetence.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová téma:

V

- vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS

- jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV

- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice

MDV

- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

MKV

- lidské vztahy
- multikulturalita

VDO

- principy demokracie
-

- Výtvarná výchova 1. ročník

Výstup	1. Indikátor	Učivo
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává, a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	1. rozezná základní barvy a používá jejich správné názvy 2. rozliší barvy doplňkové	barva – základní a doplňkové barvy
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	1. zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu 2. aplikuje techniku malby a kresby 3. užívá modelovací hmotu	rozvoj představivosti a fantazie na základě vlastního prožitku výtvarné vyjádření živé a neživé přírody (malba, kresba, modelování) ilustrátoři dětských knih
Průřezová téma	Čtení - ilustrace	

Výtvarná výchova 2. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě vjemů, zážitků a představ</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p>	<p>1. uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech</p> <p>2. je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p> <p>3. rozlišuje teplé a studené barvy</p>	barva-teplé a studené barvy výtvarné vyjádření živé a neživé přírody linie, kresba, funkce ilustrací, jejich výrazových prostředků ke skutečnosti na základě vlastního prožitku např. podle vyprávění, stavby, zhlédnutí divadelního představení
<p>VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p> <p>VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p>	<p>1. provádí zdokonalení výtvarných technik užitím různých materiálů (rudka, uhel, pero)</p> <p>2. znázorňuje tvary, linie, objekty v plošném a prostorovém seskupení</p>	malba, kresba různými technikami
<p>VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p>	řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích	barevný kontrast a harmonie práce s barvou: různé druhy barev, hustota a odstín využívání různých druhů linie:

		rovnoběžnost a křížení, hustota a šířka práce s plastickým a přírodním materiélem, plošné i prostorové vyjádření
Průřezová téma		

Výtvarná výchova 3. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-3-1-01 rozponává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě vjemů, zážitků a představ</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p>	<p>1. užívá pozorování a vlastní zkušenosť k zobrazení souvislostí ve výtvarných technikách 2. navrhuje tvary, objekty v prostorovém a objemovém uspořádání</p>	malba, kresba, koláž
<p>VV-3-1-03 vvnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p>	aplikuje různé výtvarné techniky k tvorbě vlastních ilustrací	Modelování, konstruování – vyjádření skutečnosti a fantazie
<p>VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>VV-3-1-01-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p> <p>VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p>	<p>1. uplatňuje při práci představivost a fantazii 2. seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství, architektura)</p>	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film typy vizuálně obrazných vyjádření
<p>VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil,</p>	<p>1. využívá základní klasifikaci barev (teplé a studené barvy), chápe výrazové vlastnosti barev 2. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro</p>	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury

vybral či upravil VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
Průřezová téma		

Výtvarná výchova 4. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</p> <p>VV-5-1-01p, rozlišuje, porovnává, třídí barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly 2. rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy) 	prvky vizuálně obrazných vyjádření – barevná a světlostní kvalita, linie, tvary, objemy hodnocení vlastní tvorby a tvorby svých spolužáků přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
<p>VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. si vybere z nabídky prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, a vysvětlí, proč si právě tyto prostředky vybral 2. je vybaven základními dovedností k tomu, aby využíval obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, modelování, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností 3. porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil 4. vybere z nabídky uměleckých výtvarných děl ta, která jsou blízká jeho zkušenostem, a ta, o kterých si myslí, že by zaujala lidi v jeho blízkém okolí (rodiče, sourozence, prarodiče, kamarády, učitele) a svůj výběr zdůvodní 5. uspořádá předměty v interiéru, ve kterém se nachází, tak, aby odpovídalo jeho zamýšleným potřebám (prostor pro tělesný pohyb, pro odpočinek, pro soustředění), nebo pocitům 	kresba, malba, koláž – uspořádání objektů do celku volná malba skulptura, plastika modelování

	(fantazijní prostor, tvarová a barevná harmonizace prostoru)	
		<p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <p>manipulace s objekty</p> <p>pohyb těla a jeho umístění v prostoru</p> <p>akční tvar malby a kresby</p>
Průřezová téma		

Výtvarná výchova 5. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</p>	<p>1. si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě</p> <p>2. rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co z jeho smyslových vjemů</p> <p>3. naleze a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak</p> <p>4. převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru</p>	<p>kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru</p> <p>uplatnění spontaneity</p> <p>hledání nových kontextů</p> <p>volba vhodných prostředků k danému námětu,</p>
<p>VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje a postupy</p>	<p>1. porovná, zda prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, se odlišují od prostředků využitych v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje</p> <p>2. porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků</p> <p>3. ve své tvorbě experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy</p>	
<p>VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</p>	<p>1. sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu</p> <p>2. přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace</p> <p>3. vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná</p>	<p>výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky</p> <p>vhodnost užití obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci</p>
<p>VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje</p>	<p>1. vybere, uspořádá a představí výsledky své práce</p>	<p>nové kontexty pro uplatnění samostatně</p>

<p>obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>VV-5-1-01-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</p>	<p>(vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření)</p> <p>2. popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval 3. připraví jednoduchou prezentaci prací (vizuálních obrazných vyjádření) svých spolužáků</p>	<p>vytvořených i přejatých obrazových znaků</p> <p>tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření</p> <p>vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření</p> <p>vlastní portfolio</p> <p>beseda o výtvarnících a ilustrátorech</p>
<p>Průřezová téma</p>		<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita Enviromentální výchova - vztah člověka k životnímu prostředí Mediální výchova - vyjádření vlastního postoje</p>

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	<p>1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary)</p> <p>2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické</p> <p>3. si zvolí samostatně námět na zadанé téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky</p> <p>4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování</p>	<p>- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosť i zkušenosť získaných ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušenosťí, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření</p>	<p>1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenosť, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosťi, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosťi a které z fantazie</p> <p>4. shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznosť (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam,</p>	<p>- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p>

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních</p> <p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	<p>audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií</p> <p>1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek</p>	<p>- reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p>
<p>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;</p> <p>VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejhodnější 2. najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil</p>	<p>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</p>

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenosť či představu</p> <p>2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenosť či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen</p> <p>3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomení si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušenosť a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</p>	<p>1. rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy</p> <p>2. využije své portfolio s utřídenými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti ve výtvarném umění
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci</p>	<p>1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření</p> <p>2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické</p> <p>3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - náměty ze sociální, environmentální, společenské tématiky, užité umění, např. dětská hra, pozvánky, dáry ke Dni otevřených dveří, k zápisu do 1. třídy apod.

Výstup	Indikátor	Učivo
vlastního tvůrčího záměru	4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	<p>1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary)</p> <p>2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické</p> <p>3. si zvolí samostatně námět na zadанé téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky</p> <p>4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lineární kompozice s věcnými náměty - plány krajiny, vyjádření hloubky a prostoru - zobrazování umělých i přírodních forem - lineární i barevná kompozice - kombinované techniky
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosť i zkušenosť získaných ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušenosť, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nevhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje</p>	<p>1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenosť, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosť, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosť a které z fantazie</p> <p>4. shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kompozice s využitím motivů ze všedního života - zobrazování nálad a pocitů formou koláže, kombinované techniky, případně kresby

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních</p> <p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií	
<p>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;</p> <p>VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	<ul style="list-style-type: none"> - náměty jako skládky, prkenná ohrada, mraveniště, uzly apod. - výtvarný záznam proměn (krajina v ročních obdobích, předpo, záznam děje) - spojení písma s motivem - písmo jako výrazový prvek doplňující malbu
	1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejhodnější 2. najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	<ul style="list-style-type: none"> - Ilustrace k pohádce, využití personifikace ve vhodné ilustraci - využití monotypu jako kombinované techniky - koláž, papírořez, otisky, vosková rezerva - posílení estetického účinku netradiční technikou - příbuzné tóny, doplňkové barvy, omezená barevnost, vytváření struktury barvou

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenosť či představu</p> <p>2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenosť či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen</p> <p>3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomení si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tupování, švíh štětcem apod. - proporce lidské figury, výsek děje, využití vlastních zážitků a zkušenosťí - lidský obličej ve zkratce hravou metodou
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušenosťí a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</p>	<p>1. rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy</p> <p>2. využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukce obrázků, architektura - námety z historie i současnosti - parafráze, ilustrace
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního</p>	<p>1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření</p> <p>2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické</p> <p>3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tematické práce, práce užitého nebo reklamního charakteru s využitím ve škole - upoutávky, letáky, pozvánky, PF, loga, dárky, apod. - písmo a jeho důležitost v

Výstup	Indikátor	Učivo
tvůrčího záměru	4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	reklamě - využití koláže - prezentace a zpětná vazba (výzdoby a výstavy k různým příležitostem...)

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	<p>1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary)</p> <p>2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické</p> <p>3. si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky</p> <p>4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kresba věcí z běžného života ozvláštně způsobem využití linky tenká a silná linka, pojednání detailů - malba temperou, využití barevných kontrastů kombinace technik
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosť i zkušenosť získaných ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušenosť, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nevhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky</p>	<p>1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenosť, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosť, ze které při tvorbě vycházel</p> <p>3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosť a které z fantazie</p> <p>4. shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volný přepis přírodní formy - využití kombinované techniky pro zesílení účinku kresby - fantazijní náměty - předměty z denního života jako motiv

Výstup	Indikátor	Učivo
ostatních VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	- využití koláží s použitím fotografie - papírořez jako jednoduchá grafická technika - monotyp - krajina - růst, stárnutí obličeje apod.
  VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejhodnější 2. najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	- proporce figury, módní návrhy - použití perspektivy v kresbě krajiny a architektury
  VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při	1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenosť či představu 2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní	- obličej, vystižení nálady, - výtvarná zkratka - otisky, skvrny, monotyp, tažená nit - fantazie

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen</p> <p>3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomení si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</p>	<p>1. rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy</p> <p>2. využije své portfolio s utřídenými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mapy, graffiti, přírodní formy - využívá hotového i volně kresleného písma jako text i k tvorbě kompozic
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření</p> <p>2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické</p> <p>3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom</p> <p>4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hodnocení vybraných uměleckých děl, v kontextu se svými pracemi - námitky řešící mezilidské vztahy - tvorba zaměřená k využití v chodu školy - dárky, prvňákům, pozvánky, upoutávky apod. - jednoduché a dostupné grafické techniky jako tisk z papírořezu apod.

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>	<p>1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary)</p> <p>2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické</p> <p>3. si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky</p> <p>4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kompozice abstraktní, geometrická, ale i figurální - využití práce s linkou, práce s barvou - kontrast, zkratka, cit pro detail
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosť i zkušenosť získaných ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušenosť, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky</p>	<p>1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenosť, ze které při tvorbě vychází</p> <p>2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosť, ze které při tvorbě vychází</p> <p>3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosť a které z fantazie</p> <p>4. shromáždí zdroje podněcujucí jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - fantazie umocněná výrazovými prostředky - personifikace, fantaskní situace

Výstup	Indikátor	Učivo
ostatních VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-03p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	- plakát k filmu, protidrogové letáky, upoutávky, - komiks - rozvíjení tématu hlavy a figury
  VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejhodnější 2. najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	- lidské tělo nadsázka - symbolicky pojatá lidská hlava - módní návrhy
  VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při	1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenosť či představu 2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní	- příroda, skály a jeskyně, stromy, krajina a celkově příroda a krajinný ráz - architektura, perspektiva

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen</p> <p>3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomení si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p> <p>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</p>	<p>1. rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy</p> <p>2. využije své portfolio s utřídenými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - struktury, koláže, hry s papírem - – vysouvání, překlápení - oblíbená osobnost - písmo, jeho sdělovací, výrazová a estetická forma - staré mapy, paleontologie apod.
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<p>1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření</p> <p>2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické</p> <p>3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom</p> <p>4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - konfrontace s díly malířů - parafráze - výzdoba, nástěnky, návrhy pro použití ve školní potřebě

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

vzdělávací předmět

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dramatická výchova je v RVP ZV zařazena jako jeden z Doplňujících vzdělávacích oborů, které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňuje a rozšiřuje. Očekávané výstupy uvedené v Doplňujících vzdělávacích oborech nestanovují závaznou úroveň a jsou pouze doporučené pro formulování výstupů v učebních osnovách v ŠVP. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření není v RVP ZV proto stanovena.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Dramatická výchova je jeden z pěti oborů estetické výchovy a výchovy uměním (vedle výchovy literární, výtvarné, hudební a pohybové, resp. taneční), která využívá některých prostředků a postupů divadelního umění, protože pracuje především s mezilidskými vztahy, se situacemi (v nichž se mezilidské vztahy projevují) a s přeměnou, přeměnováním, které vychází z dětem vlastního, přirozeného hrání "jako". Podstatou této přeměny je jednání, jimž se účastníci hry a vše, co je její součástí (prostor, předměty, zvuky), stávají něčím nebo někým jiným, než ve skutečnosti jsou; to hráčům umožňuje vytvářet fiktivní svět – dramatické postavy, děje a prostředí - a vědomě s ním pracovat.

Učení se děje především přímým prožitkem a vlastní zkušeností v jednání; nabývání životní zkušenosti tím, že hledáme řešení nastoleného problému (situace) nejen intelektuálně, ale i se zapojením těla a emocí.

Je to systém činností, které jsou cíleně řazeny nebo strukturovány do smysluplných celků, například procesuální drama, které zpracovává buď příběh, nebo nabízí prozkoumávání určitého problému.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- práce ve skupinách
- hra v roli
- individuální prezentace
- kolektivní tvorba
- práce s dechem, hlasem, tělem

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz kapitola Klíčové kompetence.

Průřezová téma v předmětu Dramatická výchova

Osobnostní a sociální výchova – je přímo náplní tohoto předmětu, ve všech tématech. Rozvíjí se tu smyslové vnímání, kreativita, estetika chování.

Jde o vzdělávací metodu, která vede k plnění osobnostně rozvojových i věcně vzdělávacích cílů prostřednictvím navození a přípravy, rozehrání a reflexe fiktivní situace s výchovně hodnotným obsahem.

Je to výchova prožitkem. Ve vytvořených situacích jsou prostřednictvím hry žákům kladený „otázky“, na které si hledají odpovědi především oni sami a vede je k efektivnímu výběru vlastních hodnot, vlastního chování atd. Učitel vytváří podmínky pro nabývání pozitivních osobnostních rysů, efektivních sociálních dovedností a morálně hodnotných postojů, ale respektuje při tom žákova osobnostní specifika. Je to pojetí teorie výchovy ve smyslu „pomáhat být“.

Mediální výchova – žáci se učí vyjadřovat a rozumět různým způsobům komunikace, verbální i neverbální. Používají rozličné výrazové prostředky. Argumentují, vedou dialogy, osvojují si pravidla komunikace.

Výchova demokratického občana – prostřednictvím navozených situací se někdy setkávají a vytváření i základní demokratické hodnoty.

Výstupy 2. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	<ol style="list-style-type: none"> 1. uplatní základy správného tvoření dechu a hlasu 2. správně artikuluje ve vytvořené situaci 3. vyjádří tzv. živým obrazem, zvukem a pohybem určené emoce 4. rozpozná a různým způsobem vyjádří emoci prezentovanou spolužáky 5. uplatňuje správné držení těla při prezentaci a v drobných etudách 	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace
DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	<ol style="list-style-type: none"> 1. prezentuje verbální i neverbální komunikaci v modelové situaci 2. prezentuje scénku, vytvořenou ve skupině 3. ve skupině přijímá domluvenou roli, a tu rozvíjí 	PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY náměty a téma v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování
DV-3-1-03 zkoumá téma a konflikty na základě vlastního jednání	<ol style="list-style-type: none"> 1. v jednoduché dramatické improvizaci vyjádří divadelními prostředky téma nebo konflikt v tomto obsažený 2. spolupracuje se spolužáky na vyjádření tématu v určené tvorbě 	RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt

Výstupy 3. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	1. rozliší jednání své a jednání v roli, v roli se vyjadřuje přirozeně 2. dodržuje společně domluvená pravidla při konkrétní činnosti 3. vnímá prostor a spolužáky v něm, přizpůsobí svůj pohyb a další vyjádření prostoru a požadované situaci	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace herní dovednosti – vstup do role, jevištění postava
DV-3-1-03 zkoumá téma a konflikty na základě vlastního jednání	1. pomocí verbální nebo neverbální komunikace (živý obraz, pantomima,...) vyjádří emoci, postoj, téma, konflikt 2. v zadaném tématu vyjádří různým divadelním způsobem možná řešení konfliktu	sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení
DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištění situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních	1. ve spolupráci se spolužáky vytvoří scénku, jevištění situaci, dramatickou improvizaci, minipříběh 2. samostatně nebo ve skupině prezentuje vytvořenou jevištění situaci spolužákům, podílí se na reflexi této situace 3. sleduje prezentaci spolužáků, s pomocí otázek se k ní vhodným způsobem vyjádří	PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY náměty a téma v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování dramatická situace, příběh řazení situací v časové následnosti komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe
DV-3-1-05 reflekтуje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	1. popíše zážitek z dramatického díla, odpoví na konkrétní otázky učitele	RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

vzdělávací předmět

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu -1. stupeň, 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je ovlivněno mnoha aspekty a považuje se za základní předpoklad pro aktivní a spokojený život. Jeho ochrana je jednou z priorit základního vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví žáci poznávají sami sebe a hodnotu zdraví. Seznamují se s různým nebezpečím, které může zdraví ohrozit, osvojují si způsoby chování a učí se přebírat vlastní zodpovědnost. Postupně si vytváří postoje a jednají o souladu s nimi.

Vzdělávací obor Tělesná výchova vede žáky k poznání vlastních pohybových možností, rozšiřuje jejich zájmy a znalosti z oblasti sportu a také ukazuje úinky pohybových činností na zdatnost, duševní a sociální pohodu. Při sportovních činnostech dochází k osvojování základních pohybových dovedností, které žáci využijí během individuálních a kolektivních aktivit. Jedním z cílů základního vzdělávání je žákův prožitek z pohybu. Dovednost zvládnutá na odpovídající úrovni umocňuje prožitek a motivuje k dosažení další pohybové úrovně. Mezi další úkoly tělesné výchovy patří rozpoznání a rozvíjení pohybového nadání, nebo odhalování zdravotních slabin a jejich korekce. V rámci kolektivních aktivit se snažíme rozvíjet spolupráci mezi nadanými žáky a žáky s různým zdravotním omezením. Talentovaní žáci podporují své spoluhráče a motivují je k lepším výkonům. Žáci poznají pocit úspěchu za dosažené výsledky a získají motivaci k další práci.

V rámci tělesné výchovy zařazujeme i prvky zdravotní tělesné výchovy. Vlivem nedostatečného pohybu, nebo naopak intenzivního, ale nevyváženého zatížení, dochází ke zdravotním slabinám nejen u dětí. Z tohoto důvodu začleňujeme vyrovnávací cvičení, které podporují správné držení hlavy a těla, dýchání, protahují a posilují kosterní svalstvo nebo rozvíjí koordinaci. Při všech aktivitách usilujeme o cílevědomost a optimální provedení.

Tělesná výchova je na naší škole vyučována v následující hodinové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotace (pov + disp.)	2	2	2+1	2	2	3	3	2	2

K realizaci tělesné výchovy je žákům k dispozici sportovní hala s odpovídajícím nářadím a náčiním, posilovna, stolní tenis. Ve venkovních prostorách využívají umělé hřiště, doskočiště, běžecké dráhy, fotbalové hřiště nebo zimní stadion. Žáci absolvují hodiny ve vhodném sportovním oblečení a obuvi.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Viz klíčové kompetence

Výstupy pro 1. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</p>	Zvládá základní držení těla v pohybu	<p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>
<p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p>	Vykonává pohyb dle instrukcí a se zaujetím.	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu,</p>

		táboření, ochrana přírody lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Umí hrát se spolužáky pohybovou hru	pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvorivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	Uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet. Při cvičení používá odpovídající obutí a oděv, případně ochranné pomůcky.	hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny	Užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni	komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví

<p>a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</p>	cvičence	osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
--	----------	--

Výstupy pro 2. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</p>	Zvládá základní držení těla v pohybu	<p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>
<p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p>	Vykonává pohyb dle instrukcí a se zaujetím.	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě,</p>

		<p>základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p> <p>další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)</p>
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Umí hrát se spolužáky pohybovou hru	<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet. Při cvičení používá odpovídající obutí a oděv, případně ochranné pomůcky.	hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů		
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence	<p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvně povely, signály</p> <p>organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p>

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti		
---	--	--

Výstupy pro 3. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</p>	Uvědomuje si význam pohybu pro zdraví. Uplatňuje správné držení těla.	<p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>
<p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p>	Zvládá základní prvky techniky běhu, hodu míčkem a skoku do dálky.	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace</p>

		<p>na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p> <p>lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p> <p>další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)</p>
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Respektuje pravidla her a dodržuje je.	<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Uvědomuje si možné nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet. Při cvičení používá odpovídající obutí a oděv, případně ochranné pomůcky.	hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů		

<p>TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</p>	<p>Užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence</p>	<p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvně povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p>
--	--	--

Výstupy pro 4. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p>TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu</p>	<p>1. se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně</p> <p>2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje</p> <p>3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: <i>složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti</i>)</p> <p>4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj</p> <p>5. udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>
<p>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p>TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</p>	<p>1. vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla</p> <p>2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat</p> <p>3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení</p>	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p>

		lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	1. zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> 2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytom v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her	pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních.	bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pádky a opraví případné chyby u spolužáka 2. svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti 3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play:	1. vysvětlí podstatu chování fair play	zásadu jednání a chování – fair play, olympijské ideály a

<p>dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play</p> <p>zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</p>	<p>2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži</p> <p>3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her</p> <p>4. podílí se na řízení utkání či soutěže</p> <p>5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí</p> <p>6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty</p>	<p>symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
<p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<p>1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím</p> <p>2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu</p> <p>3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení</p>	
<p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p>	<p>1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže</p> <p>2. zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu</p> <p>3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě</p>	<p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
<p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách)</p> <p>2. přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále</p>	<p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p>

	<p>pohybovou sestavu spolužáka</p> <p>3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti</p> <p>4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil</p>	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	<p>1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích</p> <p>2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám</p> <p>3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu</p> <p>4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis</p>	zdroje informací o pohybových činnostech
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti		plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

Výstupy pro 5. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p>TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu</p>	<p>1. se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně</p> <p>2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje</p> <p>3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: <i>složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti</i>)</p> <p>4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj</p> <p>5. udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<p>význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>
<p>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p>TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</p>	<p>1. vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla</p> <p>2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat</p> <p>3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení</p>	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>průpravné úpolý – přetahy a přetlaky</p> <p>základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táborení, ochrana přírody</p>

		lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	1. zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> 2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytom v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her	pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních.	bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, páinky a opraví případné chyby u spolužáka 2. svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti 3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti	1. vysvětlí podstatu chování fair play 2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži	zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových

<p>pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</p>	<p>3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her</p> <p>4. podílí se na řízení utkání či soutěže</p> <p>5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí</p> <p>6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a dívčaty</p>	<p>činností – her, závodů, soutěží</p>
<p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<p>1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím</p> <p>2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu</p> <p>3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení</p>	
<p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p>	<p>1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže</p> <p>2. zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu</p> <p>3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě</p>	<p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
<p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách)</p> <p>2. přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka</p> <p>3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti</p> <p>4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil</p>	<p>měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p>

<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis 	<p>zdroje informací o pohybových činnostech</p>
--	---	--

Výstupy pro 6. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační jiná dravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení	1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na	1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajistění odsunu raněného</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<p>1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti</p> <p>2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)</p> <p>3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám</p>	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvorivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>1. zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy</p> <p>2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího</p> <p>3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu</p> <p>4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <p>Úpoly – základy sebeobrany, základy aikid, judo, karate</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce,</p>
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení)</p> <p>2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní</p>	

<p>TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</p>		<p>herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla Plavání (dle podmínek) – rozvoj plaveckých dovedností, další plavecký způsob, dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti Bruslení (dle podmínek) Další pohybové činnosti (netradiční), dle podmínek a zájmu žáků</p>
<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</p>	<p>1. správně demonstруje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje</p>	<p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu</p>	<p>1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným,</p>	<p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus, olympijská charta</p>

	méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směruje k jeho eliminaci	
TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu		
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování a při různých činnostech
TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	Zásady jednání a chování v různém prostředí
TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je		

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení	1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na	1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<p>1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti</p> <p>2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)</p> <p>3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám</p>	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojané pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojané pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy</p> <p>2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího</p> <p>3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu</p> <p>4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <p>Úpoly – základy sebeobrany, základy aikid, judo, karate</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní</p>
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojané pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení)</p> <p>2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní</p>	

<p>TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</p>		<p>kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla</p> <p>Plavání (dle podmínek) – rozvoj plaveckých dovedností, další plavecký způsob, dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>Lyžování, snowboarding, bruslení (dle podmínek) běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku</p> <p>Další pohybové činnosti (netradiční), dle podmínek a zájmu žáků</p>
<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</p>	<p>1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu</p> <p>2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel</p> <p>3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje</p>	<p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc</p>	<p>1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace</p>	<p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus, olympijská charta</p>

handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu	<p>adekvátně reaguje</p> <p>2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví</p> <p>3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směruje k jeho eliminaci</p>	
TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu		
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<p>1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu</p> <p>2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli</p> <p>3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva</p>	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování a při různých činnostech
TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<p>1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit</p> <p>2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jím, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče</p> <p>3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje</p> <p>4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům</p>	Zásady jednání a chování v různém prostředí
TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<p>1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly</p> <p>2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit</p>	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-05p sleduje určené prvky		

pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení	1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na	1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<p>1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti</p> <p>2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.)</p> <p>3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám</p>	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojané pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojané pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy</p> <p>2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího</p> <p>3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu</p> <p>4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <p>Úpoly – základy sebeobrany, základy aikid, judo, karate</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní</p>
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojané pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení)</p> <p>2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní</p>	

<p>TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</p>		<p>kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla</p> <p>Plavání (dle podmínek) – rozvoj plaveckých dovedností, další plavecký způsob, dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>Lyžování, snowboarding, bruslení (dle podmínek) běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku</p> <p>Další pohybové činnosti (netradiční), dle podmínek a zájmu žáků</p>
<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</p>	<p>1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu</p> <p>2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel</p> <p>3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje</p>	<p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc</p>	<p>1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace</p>	<p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus, olympijská charta</p>

handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu	<p>adekvátně reaguje</p> <p>2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví</p> <p>3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směruje k jeho eliminaci</p>	
TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu		
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<p>1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu</p> <p>2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli</p> <p>3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva</p>	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování a při různých činnostech
TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<p>1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit</p> <p>2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jím, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče</p> <p>3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje</p> <p>4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům</p>	Zásady jednání a chování v různém prostředí
TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<p>1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly</p> <p>2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit</p>	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-05p sleduje určené prvky		

pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

Výstupy pro 9. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení	1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na	1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajistění odsunu raněného</p> <p>TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy chápě zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám 	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <p>Úpoly – základy sebeobrany, základy aikid, judo, karate</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní</p>
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní 	

<p>TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</p>		<p>kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla</p> <p>Plavání (dle podmínek) – rozvoj plaveckých dovedností, další plavecký způsob, dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>Bruslení (Další pohybové činnosti (netradiční), dle podmínek a zájmu žáků</p>
<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</p>	<p>1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu</p> <p>2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel</p> <p>3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje</p>	<p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu</p>	<p>1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje</p> <p>2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví</p>	<p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus, olympijská charta</p>

TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu	3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování a při různých činnostech
TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	Zásady jednání a chování v různém prostředí
TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je		

<p>TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce 	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>
<p>TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje 	<p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

vzdělávací předmět

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozdílu vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět v 8. a 9. třídě. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozdílu zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávání v této oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Výuka probíhá v kmenových třídách a počítačové učebně. Dle možností výstavy, besedy a přednášky týkající se vybraných témat

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

Výuka probíhá v budově i mimo budovu školy. Žáci pracují individuálně, osobitě se vyjadřují k zadanému tématu. Při řešení kolektivního úkolu pracují ve skupině.

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz Klíčové kompetence.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová téma:

V

- vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

OSV

- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- kooperace a kompetice
- hodnoty, postoje, praktická etika
- seberegulace a sebeorganizace

OSV

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- psychohygiena

MDV

- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a realit
- tvorba mediálního sdělení

MKV

- lidské vztahy
- multikulturalita
-

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</p>	<p>1. vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost</p> <p>2. odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly</p> <p>3. se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě</p> <p>4. vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>5. rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a assertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

Výstup	Indikátor	Učivo
		<ul style="list-style-type: none"> - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) 3. určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě 	<ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplnění ve shodě se zdravím	<ol style="list-style-type: none"> 1. interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu 2. uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory) 3. uvede možné klady a záporu jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.) 4. vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomocí při problémech - tělesná a duševní hygiena, denní režim - stres a jeho vztah ke zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské

Výstup	Indikátor	Učivo
	uspokojování 5. uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka	potřeby a jejich hierarchie
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví VZ-9-1-04p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	1. vysvětlí pojem „rizikového chování“ 2. určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) 3. uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) 4. rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv	- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, programy podpory zdraví - WHO
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	1. vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví) 2. určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví 3. charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví 4. uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života	- odpovědnost jedince za zdraví - životní styl
VZ-9-1-06 vyjadří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	1. sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii 2. odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty	- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení,

Výstup	Indikátor	Učivo
	<p>lidského života</p> <p>3. diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví</p> <p>4. uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví</p>	teplota
<p>VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</p>	<p>1. vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě</p> <p>2. rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození; ve škole uplatňuje zásady správného stravování</p> <p>3. vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.).</p> <p>4. určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky</p> <p>5. uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečně cévní choroby, nádorová onemocnění aj.)</p> <p>6. žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - poruchy příjmu potravy - alternativní stravovací způsoby, zvyky
<p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými,</p>	<p>1. vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty

Výstup	Indikátor	Učivo
<p>přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem</p>	<p>2. uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytom v přírodě);</p> <p>3. uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí</p> <p>4. dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob)</p> <p>5. objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování</p> <p>6. vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení v jeho okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat</p>	<p>přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>
<p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</p>	<p>1. formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví</p> <p>2. vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu stylu a životním hodnotám; zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj</p> <p>3. navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu</p> <p>4. vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny
<p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>1. charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci</p> <p>2. uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládání stresu</p> <p>3. jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mé tělo - dialog, efektivní a asertivní komunikace

Výstup	Indikátor	Učivo
	<p>posturálních a fázických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování)</p> <p>4. předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje zahřátí, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních a horních končetin, břicha a mezilopatkového svalstva, dýchací a relaxační cvičení</p> <p>5. v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoc“, uznání prohry).</p>	
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<p>1. charakterizuje jednotlivá období lidského života</p> <p>2. popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání</p> <p>3. charakterizuje mechanismus početí a období gravidity</p> <p>4. uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.</p> <p>5. uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnemu pohlaví a základní pravidla etikety</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti,
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	<p>1. charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uveďe význam vůle, rozumu, citu a pudu v sexualitě)</p> <p>2. rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které ji překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.)</p> <p>3. popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (např. riziko pohlavně přenosných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity - sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy

Výstup	Indikátor	Učivo
	<p>infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepcí, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (např. nesprávná motivace k sexu), pro sociální zdraví (např. nedostatečné rozvinutí sexuality)</p> <p>4. rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality</p> <p>5. popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou</p>	sexuálního zneužívání dětí;
<p>VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</p> <p>VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</p>	<p>1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření</p> <p>2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické</p> <p>3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom</p> <p>4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků</p>	- autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
<p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené</p> <p>VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</p>	<p>1. vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace</p> <p>2. odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím</p> <p>3. vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách</p> <p>4. uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových</p>	- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení

Výstup	Indikátor	Učivo
	situacích na obranu proti manipulativním vlivům 5. diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc) 6. uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích	- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla	1. analyzuje konkrétní situaci v silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích 2. vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy 3. popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl 4. předvede, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc 5. v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech	- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšňové volání, zajištění bezpečnosti)
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	1. charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí 2. vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích 3. volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) 4. rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí	- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

vzdělávací předmět

PRACOVNÍ ČINNOSTI

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět je realizován jako samostatný předmět v každém ročníku 1. stupně s dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována vyučovacími hodinami ve třídě, v kuchyňce nebo v přilehlých prostorách školy (školní dílna a pozemek). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit samostatně i v týmu. Při plnění očekávaných výstupů mají žáci k dispozici vybavení školní kuchyňky, odbornou literaturu a další pomůcky potřebné k osvojování si základních pracovních návyků, dovedností, schopností a s tím souvisejících klíčových kompetencí.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiélem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtom

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Viz Klíčové kompetence.

Výstupy pro 1. -3. ročník

Práce s drobným materiélem	Indikátory	Učivo
Výstupy ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů		Vlastnosti materiálu – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj. Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Lidové zvyky, tradice, řemesla.
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy		
Konstrukční činnosti		
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů). Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtkem.
Pěstitelské práce		
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky		Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo. Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin. Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie.
ČSP-3-3-02 pečeje o nenáročné rostliny ČSP-3-3-02 pečeje o nenáročné rostliny		
Příprava pokrmů		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování		Základní vybavení kuchyně. Výběr, nákup a skladování potravin. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování		stolování.
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování		Technika v kuchyni – historie, význam.
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování		

Výstupy pro 4.-5. ročník

Práce s drobným materiélem		
Výstupy	Indikátory	Učivo
<p>ČSP-5-1-01 vytváří přiměrenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01p vytváří přiměrenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</p>	<p>1. zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku</p>	<p>Vlastnosti materiálu – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj. Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Lidové zvyky, tradice, řemesla.</p>
<p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiélem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiélem vlastní fantazii</p>	<p>1. z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici určitého místa/regionu 3. uvede příklady lidových řemesel</p>	
<p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p>	<p>1. popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 3. z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje</p>	
<p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</p>	<p>1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění</p>	
Konstrukční činnosti		

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	1. podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu 2. použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní 3. využije vlastní představivost při práci se stavebnicí 4. si zorganizuje a časově rozvrhne práci	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů). Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtkem.
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	1. rozumí pojmu, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaným v jednoduchých pracovních návodech a postupech 2. dodrží zadaný pracovní postup dle slovního návodu, předlohy, náčrtu 3. si zorganizuje a časově rozvrhne práci	
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek	1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	
Pěstitelské práce		
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-01p zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	1. vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice 2. založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny 3. z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny 4. rozmnожí pokojové rostlinky dělením trsů a řízkováním	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo. Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostlinky, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin. Rostlinky jedovaté, rostlinky jako drogy, alergie.

ČSP-5-3-02 ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	1. vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečeje o ni 2. naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečeje o ni	
ČSP-5-3-02p ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	1. popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím 2. vybere z nabídky náradí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost	
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	
Příprava pokrmů		
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01p zná základní vybavení kuchyně	1. popíše základní vybavení kuchyně 2. popíše účel kuchyňského vybavení	Základní vybavení kuchyně. Výběr, nákup a skladování potravin. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Technika v kuchyni – historie, význam.
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	1. vybere vhodné potraviny 2. zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. představí a zhodnotí připravený pokrm	

<p>ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prostře stůl k jednoduchému obědu 2. popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. zhledne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání 	
<p>ČSP-5-4-04 udržuje porádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p> <p>ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p> <p>- uplatňuje zásady správné výživy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 	

PRACOVNÍ ČINNOSTI II. stupně

Charakteristika vyučovacího předmětu

RVP nepojmenovává vyučovací předmět v této vyučovací oblasti, a proto byl pro 2. stupeň zvolen název Pracovní činnosti. Vzhledem k materiálně-technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy byly vybrány tematické okruhy pro skupiny chlapců a skupiny dívek (Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Příprava pokrmů, Pěstitelské práce a chovatelství, využití digitálních technologií). Tyto okruhy jsou vyučovány odděleně, nebo společně pro celou třídu. Učivo – Svět práce je zařazen v 8. ročníku.

Obsahové vymezení:

- vedeme žáky k získávání základních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- poznáváme vybrané technologické postupy, vlastnosti materiálu a osvojujeme si je při pracovních postupech pro běžný život
- získáváme žáky pro pozitivní vztah k práci a vytváříme odpovědný postoj k vlastní činnosti a její kvalitě
- vedeme žáky k aktivnímu vztahu při ochraně a tvorbě životního prostředí
- osvojujeme u žáků zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygienu práce a základy organizace a plánování práce
- podporujeme úsilí a vůli k dosažení kvalitního výsledku a využití poznatků při vlastní pracovní činnosti
- připravujeme žáky pro volbu vlastního profesního zaměření

Časové vymezení:

Ročník	6.	7.	8.
Časová dotace (pov. + disp.)	1	1	1

Organizační vymezení:

- vyučování probíhá v kmenových třídách, ve školní kuchyňce a dílnách
- exkurze
- výstavky
- příležitostné besedy s odborníky
- některá téma mohou být realizována formou miniprojektu
- péče o výzdobu školy

Výchovné a vzdělávací strategie:

Viz klíčové kompetence

Výstupy pro 6. ročník

Výstupy	Indikátory	Učivo
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY 1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet	Vlastnosti materiálů, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty)	1. Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování. 2. Jednoduché pracovní operace a postupy
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost	1. popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál...) 3. rozvrhne práci dle časových dispozic 4. reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. uklidí pracovní prostor na konci práce	Organizace práce, důležité technologické postupy.

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
<p>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p>	<p>1. použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek...) 4. udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel...)</p>	<p>1. Základní podmínky pro pěstování – výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy 2. Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny</p>
<p>ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě</p>	<p>1. z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti 2. použije vhodné nástroje, náradí při pěstování a aranžování květin 3. volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péci (zalít, přesadit, sestříhat...), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví 4. využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby</p>	<p>1. Okrasné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování 2. Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin způsob pěstování, uskladnění a zpracování 3. Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie</p>
<p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<p>1. z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, náradí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péci a sklizni vybraných druhů rostlin 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a náradí používané při pěstitelských činnostech před poškozením</p>	<p>Pomůcky a nástroje</p>
<p>ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad</p>	<p>1. popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných</p>	<p>Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu</p>

bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	zvířat 2. vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou...)	1. Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování 2. Chovatelství – hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty
Průřezová téma	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Výstupy pro 7. ročník

Výstup	Indikátory	Učivo
<p>ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p>	<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. se orientuje v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítka) 5. provede okótování 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody 2. Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla
<p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné 	Bezpečnostní předpisy a postupy Pomoc při úrazu

<ul style="list-style-type: none"> - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu 		
	DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ	
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model	1. pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu 2. se orientuje v daném návodu, náčrtu, plánu 3. vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je 4. dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem.	Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	1. rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví 2. použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce 3. rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci (funkčnost, nosnost, stabilitu...)	Stavebnice – sestavování modelů
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých	1. organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu	Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

předmětů a zařízení ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	(např. poškození, defekty, vady materiálu nebo částí stavebnice) 2. sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné 3. upraví model, konstrukci, výrobek dle potřeby (oprava, údržba...)	
ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	Bezpečnost, první pomoc
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	1. vyjmenuje a stručně popíše obvyklé práce spojené s úklidem a běžným provozem domácnosti v kuchyni, obývacím pokoji, koupelně a vlastním pokoji 2. předvede či popíše základní práce v domácnosti i s využitím domácích spotřebičů 3. využije pro bezpečné a účelné zacházení s domácími spotřebiči návod nebo doporučení pro práci se spotřebičem	1. údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; 2. elektrotechnika v domácnosti –elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem
ČSP-9-4-03 správně zachází s	1. vybere správnou pomůcku, nástroj, nářadí při	spotřebiče v domácnosti

<p>pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby□ provádí drobnou domácí údržbu</p> <p>ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</p>	<p>péči o domácnost</p> <p>2. dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů)</p>	
<p>ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p> <p>ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</p>	<p>1. zná a dodržuje základní hygienické strategie a návyky v domácnosti</p> <p>2. dodrží zásady bezpečnosti při domácích pracích</p> <p>3. rozpozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti</p> <p>4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)</p>	<p>Bezpečnost, první pomoc</p>
	PŘÍPRAVA POKRMŮ	
<p>ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p> <p>ČSP-9-2-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p>	<p>1. rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce</p> <p>2. popíše základní pravidla pro práci s inventárem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů</p> <p>3. účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně</p> <p>4. vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu</p>	<p>Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p>
<p>ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</p>	<p>1. vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu)</p>	<p>1. Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku</p> <p>2. Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě</p>

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	2. používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel	pokrmů a nápojů
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu	1. zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet...) 2. se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo jiném veřejném místě 4. provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu	Úprava stolu a stolování – jednoduché postírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů...)	Bezpečnost, první pomoc
Průřezová téma		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
--	---

Výstupy pro 8. ročník

Výstup	Indikátory	Učivo
	VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	
ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu	<p>1. se seznámí s návodem na obsluhu digitálního zařízení, z návodu vyvodí základní pravidla pro práci se zařízením</p> <p>2. účelně a bezpečně ovládá vybrané digitální technologie (digitální fotoaparát, videokamera, mobilní telefon...)</p> <p>3. připraví vybrané digitální technologie k použití, zjistí stav funkčnosti digitálních technologií, zjistí případné problémy ve funkčnosti zařízení a rozhodne, zda zařízení uvede do provozu, nebo zda je potřeba vyhledat expertní službu</p>	Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CK a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení	<p>1. rozpozná konektory pro připojení digitálních zařízení, pro propojení digitálních zařízení s počítačem</p> <p>2. propojí digitální zařízení s počítačem i mezi sebou</p> <p>3. sestaví digitální zařízení, pokud se skládá z více částí</p>	Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu	<p>1. se orientuje v možnostech využití mobilních technologií</p> <p>2. se orientuje ve vybraných konkrétních službách, aplikacích a možnostech souvisejících s mobilními technologiemi (zná jejich cenu, využití, strukturu)</p> <p>3. pro svou potřebu a využití navrhne a předvede efektivní způsob práce s mobilními technologiemi</p>	<p>1. Počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, stříh, operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)</p> <p>2. Mobilní služby – operátoři, tarify</p>

jeho zájmů a potřeb		
ČSP-9-7-04 ošetruje digitální techniku a chrání ji před poškozením ČSP-9-7-04 ošetruje digitální techniku a chrání ji před poškozením	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše a dodrží pravidla pro ošetření digitálních technologií 2. použije nástroje pro čištění a ochranu digitálních technologií (pro čištění povrchu i vnitřních částí) 3. zdůvodní nutnost ochrany digitálních technologií (před vodou, sluncem, prachem...) 4. ochrání digitální technologie 	Ochrana a údržba digitálních technologií
ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	<ol style="list-style-type: none"> 1. při práci s digitálními technologiemi dodržuje stanovená pravidla a zásady 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání digitální technologie před poškozením 3. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 4. dodržuje hygienu práce, udržuje digitální zařízení čisté a bezpečně uložené 	Bezpečnost, první pomoc
Průřezová téma	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace	

Výstupy pro 9. ročník

<p>Výstup</p> <p>ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku</p> <p>ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</p>	<p>Indikátory</p> <p>PROVOZ S ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <p>1. používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk) 2. posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) 3. rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, platby za telefon, internet...)</p>	<p>Učivo</p> <p>1. finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, 2. ekonomika domácnosti</p> <p>Bezpečnost, první pomoc</p>
--	--	---

	<p style="text-align: center;">SVĚT PRÁCE</p>	
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních	1. popíše základní profese a jejich požadavky z	1. Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť,

<p>činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-01p zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách</p>	<p>hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>	<p>pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce 2. Podnikání – druhy a struktura organizací nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>
<p>ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</p>	<p>1. porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích</p>	<p>Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace</p>
<p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</p>	<p>1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací</p>	<p>1. Volba profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb 2. Možnost vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p>
<p>ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů – byl seznámen s možnostmi využití</p>	<p>1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici</p>	<p>Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psání životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p>

poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání		
Průřezová témata	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Poznávání lidí	
	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Komunikace	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Povinně volitelný předmět

Cvičení z Anglického jazyka

CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA – povinně volitelný předmět

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Předmět: Cvičení z anglického jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazyčích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky) ¹⁾.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazyčích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

1) Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí

sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Obsahové vymezení

Vzdělání v konverzaci v anglickém jazyce je zaměřeno na:

- procvičování mluvené podoby jazyka
- praktické užití jazyka v reálných situacích
- rozšiřování slovní zásoby
- upevňování probíraných gramatických jevů
- prohlubování povědomí žáků o kultuře anglicky mluvících zemí
- rozvíjení zájmu o cizí jazyk

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Viz klíčové kompetence

Formy a metody práce

V hodinách konverzace v anglickém jazyce učitel střídá různé metody a formy práce – frontální vyučování, práce ve dvojicích, skupinová práce, samostatná práce. Předmět je vyučován v učebně vybavené dataprojektorem. Součástí výuky je i pravidelné používání doplňkových jazykových materiálů, jako jsou cizojazyčné časopisy, slovníky, písničky, kvízy, křížovky, filmy, internet apod.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová téma

OSV: Sebepoznání a sebepojetí

Komunikace a kooperace

VMEGS: Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

MKV: Lidské vztahy

8. třída / 9. třída

VÝSTUP RVP	INDIKÁTORY	UČIVO
	<ul style="list-style-type: none"> - vede rozhovor se spolužáky o svých zájmech, koníčcích a využití volného času - klade jednoduché otázky, jednoduše odpovídá - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích jako je např. nakupování, objednávání jídla v restauraci, objednávání pokoje v hotelu, nakupování lístků a jízdenek, popis trasy, návštěva u lékaře - vyhledá v textu potřebnou informaci - odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojených témat - po přípravě (slovní zásoba, fráze) sestaví vlastní vyprávění na dané téma - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu, - komunikuje relativně plynule, srozumitelně, - foneticky a gramaticky správně - Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu - Sestaví jednoduché (písemné i ústní) sdělení - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - Vyžádá jednoduchou informaci - Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Používá slovník v počítači a používá vhodně zvolené a co nejvýstižnější výrazy 	<p>jednoduchá sdělení – pozdravy, poděkování, představování, přivítání, omluva, žádost o pomoc, souhlas a nesouhlas, blahopřání</p> <p>slovní zásoba k tematickým okruhům – barvy, čísla, rodina, škola, jídlo a nápoje, nakupování, zvířata, části těla, místo, kde žije, počasí, oblečení, stravovací návyky, kalendář, volný čas</p> <p>mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí osvojeného repertoáru; důraz kláden na pochopení komunikačního záměru.</p>

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Povinně volitelný předmět

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je zaměřen na porozumění psanému [textu](#), používání psaného textu a přemýšlení o něm za účelem dosažení cílů jedince, rozvoje jeho [vědomostí](#) a potenciálu a za účelem aktivní účasti ve [společnosti](#). Tato čtenářská gramotnost je součástí celku funkční gramotnosti.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět čtenářská gramotnost je vyučován jako samostatný povinně volitelný předmět v 8. a 9. ročníku. V 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace v RVP ZV**. Čtenářská gramotnost se vyučuje převážně v kmenových třídách a v počítačové učebně. Některé hodiny probíhají i v okolí školy nebo ve volné krajině.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinová práce (s využitím knih, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- kooperační formy výuky
- projekty a projektové dny
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiélem

Výchovné a vzdělávací strategie

Viz kapitola Klíčové kompetence.

Výstupy pro 8. / 9. ročník

RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
	Žáci čtou aktivně, přemýšlejí při tom, kombinují různé postupy vedoucí k co nejlepšímu porozumění;	Četba literárních děl a odborných textů. Porozumění textu včetně nepísmenných typů textu. Hlavní myšlenka textu.
	Žáci čtou s jasným cílem a neustále sledují a	

	posuzují, zda text daným cílům vyhovuje;	Posouzení obsahu a formy textu. Porovnání informace ze dvou zdrojů.
	Žáci si obvykle text prohlédnou dřív, než se do něj pustí, všimají si struktury textu a hledají ta místa, která s největší pravděpodobností naplní účel, s nímž se do četby pouštějí;	Manipulativní prvky v reklamě nebo inzeraci. Analýza krátkého textu, vyhledávání klíčových slov a obsahového jádra sdělení.
	V průběhu četby dobrí čtenáři často předvídají, co asi bude dál;	Přednes Reportáž Rozhovor Dialog Diskuze Recenze
	Žáci čtou výběrově a neustále činí rozhodnutí o způsobu četby – co budou číst pozorně a pomalu, co přečtou rychle, co nebudou číst, co přečtou znova;	
	Žáci si budují význam textu, ten neustále podrobují kontrole a upřesňují ho, kladou si otázky v průběhu četby;	
	Žáci se snaží odhalit význam neznámých slov a pojmu, na které v textu narazí, a poradí si s nesrovnalostmi a překážkami v textu;	
	Žáci vycházejí z dosavadních vědomostí a zkušeností, porovnávají s nimi čtený text, propojují text s tím, co už věděli dříve;	
	Žáci přemýšlejí o autorech textů, jejich stylu, východiscích, záměrech, historických okolnostech;	
	Žáci sledují, jak textu rozumějí, a podnikají opatření pro lepší porozumění, pokud je to třeba;	
	Žáci hodnotí kvalitu textu, posuzují jeho hodnotu a reagují na text různými způsoby, jak racionálně, tak emocionálně;	
	Žáci čtou různé typy textů různým způsobem;	

	Žáci se při četbě vyprávěcího textu vžívají do prostředí a postav;	
	Žáci při četbě věcného textu často shrnují a upřesňují svá shrnutí;	
	Porozumění textu se u nich odehrává nejen přímo při četbě, ale i během malých pauz, které během četby činí, a pak také když vlastní čtení skončí, když dočtou;	
	Porozumění je náročná, vyčerpávající a komplexní činnost, kterou ale dobrí čtenáři vnímají jako uspokojující.	

Zeměpis v praxi – volitelný předmět

Výstupy	Indikátory	Učivo
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozšíří na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	1. vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností	krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na regionální úrovni – Ekotony
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

	4. lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině	1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jím svou činnost TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu	1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám	Pohyb v terénu, výstroj a výzbroj při pobytu v krajině, základy první pomoci
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy	praktické metody poznávání přírody – pozorování okem, případně dalekohledem, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu	2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)	

Příloha č. 1

Učební plán 1. stupeň ZŠ Rovensko pod Tr.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. stupeň					vaše dotace	Minimální časová dotace
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7	7	6	6	33	33
	Cizí jazyk			3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	4	20	20
Informační a komunikační technologie	informatika				1	1	2	2
							0	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6	12
	Vlastivěda				2	1	3	
	Přírodověda				2	1	3	
	možno doplnit i zaměnit názvy předmětů						0	
	dle vlastního učebního plánu						0	
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	12
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	možno doplnit i zaměnit názvy předmětů						0	
	dle vlastního učebního plánu						0	

Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10	10	
	Výchova ke zdraví							0		
	možno doplnit i zaměnit názvy předmětů							0		
	dle vlastního učebního plánu							0		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		1	1	1	1	1	5	5	
	možno doplnit i zaměnit názvy předmětů							0		
	dle vlastního učebního plánu							0		
Průřezová téma								P*		
Disponibilní časová dotace	volná	celkem v ročníku	2	3	4	2	5	16	14	
		třetí hodina TV	0	1	0	0		1		
		dramat. výchova	1	1				2		
		český jazyk	1	1	1	1	1	5		
								1		
		vlastivěda					1	1		
		přírodověda					1	1		
		matematika	1	1	1	1	1	5		
Celková povinná časová dotace										
minimální počet hodin v ročníku			18	18	22	22	22	102	118	
maximální počet hodin v ročníku			22	22	26	26	26	122		
vaše dotace			20	21	25	26	26	118		

Poznámky k učebnímu plánu:

Učební plán 2. stupeň ZŠ Rovensko pod Tr. od 1.9. 2019

Příloha č. 2

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	2.stupeň			vaše dotace	6. - 9. ročník
		6.	7.	8.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura 1. čízí jazyk (AJ) další cizí jazyk (NJ)	4 + 1 3 + 0 0 + 2	4 + 0 3 + 0 0 + 2	4 + 0 3 + 0 0 + 2	3 + 1 3 + 0 0 + 2	15 + 2 12 + 0 6 + 0
Matematika a její aplikace	Matematika	4 + 1 1 + 0 + +	4 + 0 0 + 1 + +	3 + 1 0 + 0 + +	4 + 1 0 + 0 + +	15 + 3 1 + 1 0 + 0
Informační a komunikační technologie	informatica	1 + 0 + +	0 + 1 + +	0 + 0 + +	0 + 0 + +	1 + 1 0 + 0
Člověk a společnost	Dějepis Výchova k občanství	2 + 0 1 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	1 + 1 0 + 0 + +	7 + 1 4 + 0 0 + 0
Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	1 + 0 + + 2 + 0 2 + 0	1 + 1 + + 2 + 0 2 + 0	1 + 1 2 + 0 1 + 0 2 + 0	1 + 1 2 + 0 1 + 0 1 + 0	4 + 3 4 + 0 6 + 1 7 + 0
Umění a kultura	Výtvarná výchova Hudební výchova	2 + 0 1 + 0 + +	1 + 0 1 + 0 + +	1 + 0 1 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	6 + 0 6 + 1 0 + 0
Tělesná výchova		3 + 0 0 + 0 + +	2 + 1 0 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	6 + 0 4 + 0 0 + 0
Člověk a zdraví		3 + 0 0 + 0 + +	2 + 1 0 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	2 + 0 1 + 0 + +	6 + 0 4 + 0 0 + 0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti Prázezova témata	1 + 0 + +	0 + 0 + +	0 + 0 + +	0 + 0 + +	3 + 3 0 + 0
Stránka 3		429	Dispobilní časová dotace	Celkem vázání disponibilní hodina	13	P*
vázaná	Celkem na žáka konverzace v AJ	0 + 0 0 + 0	0 + 1 0 + 1	0 + 1 0 + 1	0 + 1 0 + 1	0 + 1 0 + 1
	absolvovaný počet hodin	+ +	+ +	+ +	+ +	0 + 0
Stránka 3		možno doplnit i zanětí názvy předmětů dle vlastního učebního rámce	Celkova povinná časová dotace	Celkem vázání disponibilní hodina	13	P
Stránka 3		dle vlastního učebního rámce	Minimalní počet hodin v ročníku	Minimalní počet hodin v ročníku	Minimalní počet hodin v ročníku	Minimalní počet hodin v ročníku
Stránka 3		vaše dotace	vaše dotace	vaše dotace	vaše dotace	vaše dotace

Poznámky k učebnímu plánu:

P = povinné zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni, časovou dotaci lze čerpat z volné disponibilní časové dotace

1. Povinné volitelné předměty:

v 8. ročníku žáci volí volitelný předmět dle aktuální nabídky - 1 hodina týdně

v 9. ročníku žáci volí volitelný předmět dle aktuální nabídky - 1 hodina týdně

2. Nabídka povinně volitelných předmětů se doplňuje. V konkrétním školním roce se vyučují ty předměty, o které mají žáci největší zájem.